

Public Document Pack

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Bridgend County Borough Council

Swyddfeydd Dinesig, Stryd yr Angel, Pen-y-bont, CF31 4WB / Civic Offices, Angel Street, Bridgend, CF31 4WB

*Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg.
Rhowch wybod i ni os mai Cymraeg yw eich
dewis iaith.*

*We welcome correspondence in Welsh. Please
let us know if your language choice is Welsh.*

Annwyl Cyngorydd,

PWYLLGOR CRAFFU TESTUN 3

Cynhelir Cyfarfod Pwyllgor Craffu Testun 3 Hybrid yn Siambr y Cyngor - Swyddfeydd Dinesig, Stryd yr Angel, Pen-y-bont ar Ogwr, CF31 4WB ar **Dydd Llun, 19 Mehefin 2023 am 16:00.**

AGENDA

1. Ymddiheuriadau am absenoldeb
Derbyn ymddiheuriadau am absenoldeb gan Aelodau.
2. Datganiadau o fuddiant
Derbyn datganiadau o fuddiant personol a rhagfarnus (os oes rhai) gan Aelodau/Swyddogion yn unol â darpariaethau'r Cod Ymddygiad Aelodau a fabwysiadwyd gan y Cyngor o 1 Medi 2008 (gan gynnwys datganiadau chwipio)
3. Cymeradwyaeth Cofnodion 3 - 42
Derbyn cofnodion y cyfarfod o'r canlynol i'w cymeradwyo:
26 09 2022
14 11 2022
12 12 2022
04 01 2023 a;
23 01 2023
4. Ariannu Ffyniant a Rennir 43 - 52

Ffôn/Tel: 01656 643643

Negeseuon SMS/ SMS Messaging: 07581 157014

Facs/Fax: 01656 668126

Twitter@bridgendCBC

Ebost/Email: talktous@bridgend.gov.uk

Gwefan/Website: www.bridgend.gov.uk

Cyfnwidi testun: Rhowch 18001 o flaen unrhyw un o'n rhifau ffon ar gyfer y gwasanaeth trosglwyddo testun

Text relay: Put 18001 before any of our phone numbers for the text relay service

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg. Rhowch wybod i ni os yw eich dewis iaith yw'r Gymraeg

We welcome correspondence in Welsh. Please let us know if your language choice is Welsh

Gwahoddwyr:

Cynghorydd John Spanswick - Aelod Cabinet dros y Newid yn yr Hinsawdd a'r Amgylchedd - y Cynghorydd

Cynghorydd Neelo Farr – Aelod Cabinet dros Ddiogelwch Cymunedol a Lles

Cynghorydd Rhys Goode – Aelod Cabinet dros Dai, Cynllunio ac Adfywio

Janine Nightingale - Cyfarwyddwr Corfforaethol, Cymunedau

Zak Shell - Pennaeth Gweithrediadau - Gwasanaethau Cymunedol

Ieuan Sherwood - Rheolwr y Grŵp - Economi, Adnoddau Naturiol a Chynaliadwyedd

5. Casgliadau ac Argymhellion

6. Adroddiad Enwebu Hyrwyddwr Rhianta Corfforaethol 53 - 56

7. Diweddariad Rhaglen Gwaith 57 - 82

8. Materion Brys

Ystyried unrhyw eitem(au) o fusnes y mae hysbysiad wedi'i roi ynddynt

yn unol â Rhan 4 (paragraff 4) o Reolau Gweithdrefn y Cyngor ac y mae'r sawl sy'n llywyddu'r cyfarfod o'r farn y dylai, oherwydd amgylchiadau arbennig, gael ei drafod yn y cyfarfod fel mater o frys.

Nodyn: Bydd hwn yn gyfarfod Hybrid a bydd Aelodau a Swyddogion mynychu trwy Siambr y Cyngor, Swyddfeydd Dinesig, Stryd yr Angel, Pen-y-bont ar Ogwr / o bell Trwy Timau Microsoft. Bydd y cyfarfod cael ei recordio i'w drosglwyddo drwy wefan y Cyngor. Os oes gennych unrhyw gwestiwn am hyn, cysylltwch â cabinet_committee@bridgend.gov.uk neu ffoniwch 01656 643147 / 643148.

Yn ddiffuant

K Watson

Prif Swyddog, Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoleiddio, AD a Pholisi Corfforaethol

Dosbarthiad:

Cynghorwyr

S J Bletsoe

N Clarke

C Davies

P Davies

Cynghorwyr

M J Evans

P W Jenkins

MJ Kearns

W J Kendall

Cynghorwyr

J E Pratt

G Walter

I Williams

MJ Williams

PWYLLGOR CRAFFU TESTUN 3 - DYDD LLUN, 26 MEDI 2022

COFNODION CYFARFOD Y PWYLLGOR CRAFFU TESTUN 3 A GYNHALIWDYD YN SIAMBR
Y CYNGOR, SWYDDFEYDD DINESIG, STRYD YR ANGEL, PENYBONT AR OGWR CF31
4WB DYDD LLUN, 26 MEDI 2022, AM 16:00

Presennol

Y Cyngorydd P Davies – Cadeirydd

S J Bletsoe
W J Kendall
MJ Williams

N Clarke
J E Pratt

C Davies
G Walter

P W Jenkins
I Williams

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

M J Evans a/ac MJ Kearn

Swyddogion:

Lucy Beard	Swyddog Craffu
Richard Hughes	Prif Weithredwr, Ymddiriedolaeth Awen
Lisa Jones	Arweinydd Tîm Ymgysylltu Rhanbarthol ac Arian Adfywio
Rachel Keepins	Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Janine Nightingale	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau
Jonathan Parsons	Rheolwr Grŵp Datblygu
Ieuan Sherwood	Rheolwr Grwp Economi, Adnoddau Naturiol a Chynaliadwyedd
Delyth Webb	Rheolwr Grwp Adfywio Strategol

7. DATGANIADAU O FUDDIANT

Y Cyngorydd Norah Clarke – Datgan buddiant rhagfarnus gan ei bod wedi bod yn wirfoddolwr gyda'r Elusen Credu.

Y Cyngorydd Colin Davies – Datgan buddiant personol gan ei fod ynghlwm wrth gynnig SPF yn y Fro.

Y Cyngorydd Ian Williams – Datgan buddiant personol fel Cyngorydd Tref Pen-y-bont ar Ogwr, rhag i adnewyddu a chyllid y dref gael eu trafod.

8. CYMERADWYO COFNODION

Nododd y Cyngorydd Norah Clarke wrth drafod pwynt 5b yng nghofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd 18 Gorffennaf 2022, fod PRIF yn golygu Porthcawl Resort Investment Focus, nid Forecast.

PENDERFYNWYR:

Y dylid cymeradwyo cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Pwnc 3 dyddiedig 16 Chwefror 2022 ac 18 Gorffennaf 2022 fel cofnod cywir a gwirioneddol.

9. CRONFA FFYNIANT GYFFREDIN Y DEYRNAS UNEDIG

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau yr adroddiad ar Gronfa Ffyniant Gyffredin y Deyrnas Unedig (UKSPF) sef yr hyn yr oedd Llywodraeth y DU wedi'i roi ar waith i ddisodli Cronfa Fuddsoddi Strwythurol Ewrop (ESIF), yn dilyn y DU yn gadael yr Undeb Ewropeaidd (EU) ar 31 Ionawr 2020. Nododd bod dyraniad Pen-y-bont hyd yma yn £23 miliwn a oedd yn rhaid ei wario dros dair blynedd, ac roedd oddeutu hanner yr hyn yr oeddent wedi arfer ei gael gan yr EU. Felly, roedd creu'r cynllun buddsoddi wedi bod yn heriol. Roedd hi'n bwysig i'r Pwyllgor ddeall ei fod ar gyfer mentrau ledled y Sir,

roeddent wedi gweithio gyda'r trydydd sector a'r colegau er mwyn creu'r cynllun. Dylent fod â phenderfyniad ar y cynllun buddsoddi erbyn canol mis Hydref.

Nododd Rheolwr Grŵp yr Economi, Cyfoeth Naturiol a Chynaliadwyedd mai pwrpas yr adroddiad oedd rhoi diweddariad ar waith Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU a throsolwg yn Atodiad Un o'r cynigion a allai gael eu cyflwyno. Dywedodd bod adnodd penodol ochr yn ochr â'r flaenoriaeth Pobl mewn Sgiliau yn benodol ar gyfer ymyrraeth ledled y DU o'r enw Multiply. Nod Multiply oedd gwella sgiliau rhifedd oedolion yn y rhanbarth.

Eglurodd bod awdurdodau lleol wedi'u gwahodd i gydweithio a chreu un cynllun buddsoddi lleol ar gyfer y rhanbarth. Yn rhan o hyn, cytunwyd y byddai Rhondda Cynon Taf yn cymryd rôl awdurdod lleol arweiniol ar gyfer y rhanbarth. Golyga hyn y byddai gan Lywodraeth y DU un cytundeb cyllid yn uniongyrchol â Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf, ac y byddai ganddyn nhw gytundebau wedyn gyda phob awdurdod yn y rhanbarth. Roedd peth hyblygrwydd o ran sut y byddai'n cael ei gyflawni mewn Canllawiau gan Lywodraeth y DU, gydag opsiynau ar gyfer cyllid grant at ddibenion caffael, comisiynu a darpariaeth fewnol.

Nododd er nad oedden nhw fel Awdurdod angen datblygu cynllun buddsoddi, roedd hi'n bwysig datblygu'r wybodaeth yn Atodiad Un a oedd yn nodi'r blaenoriaethau a'r lleoedd gorau i ddyrannu arian y gronfa Ffyniant Gyffredin. Roedd yn awyddus i bwysleisio bod y cynigion wedi'u datblygu heb ganllawiau manwl am y gronfa gan Lywodraeth y DU, ac yn hynny o beth, gallai newid yn enwedig gan fod rhai o'r gweithgareddau arfaethedig, modelau cyflawni a gwerthoedd cyllid yn debygol o amrywio. O ran cyflawni, roedd y Cabinet wedi cytuno ar strwythur llywodraethu â dwy haen, partneriaeth economaidd a fyddai'n denu partneriaid aml-sector o bob rhan o'r Sir, y rhanbarth a Chymru, a bwrdd rhaglen economaidd mewnol. Eglurodd er bod ganddynt ddyraniad cyffredinol o £23 miliwn, roedd £3.99M o hwnnw wedi'i ddyrannu i'r Rhaglen Multiply, a oedd yn gadael £19.1 miliwn ar gyfer yr hyn a oedd y cael ei ystyried yn weithgarwch cronfa ffyniant gyffredin craidd dan dair thema. Roedd Llywodraeth y DU yn awgrymu y gellid rhannu'r cyllid i ddyraniadau blynyddol sefydlog a oedd cyfwerth ag oddeutu 12% yn y flwyddyn gyntaf, 24% yn yr ail flwyddyn, a 64% yn y drydedd flwyddyn. Doedd dim gwybodaeth o ran a oedd modd cario cyllid drosodd, neu a oeddent am weld dyraniadau aml-flynyddol. Roedd hyn yn rhywbeth roeddent yn frwd yn lobio ar ei gyfer, yn ogystal ag archwilio mecanweithiau gydag awdurdodau lleol eraill yn y rhanbarth a Llywodraeth y DU o ran sut gellid datblygu peth hyblygrwydd o'i gwmpas.

Nododd y gellid defnyddio 4% o'r dyraniadau at ddibenion gweinyddol. Roedd y proffil presennol a oedd wedi'i nodi yn cynnwys y 4% hwnnw gan Multiply, a dyraniad gan Gronfa Ffyniant a Rennir Pen-y-bont ar Ogwr ar gyfer cyflawni prosiectau cydweithwyr ym Mhrifddinas-ranbarth Caerdydd, gan olygu bod oddeutu £2.5 miliwn dros y proffil. Ym mis Medi, roedd y Gyfarwyddiaeth Cymunedau wedi cyflwyno pwysau twf yn rhan o broses MTFS 2023-2027 i geisio bodloni'r diffyg mewn cyllid i sicrhau y gellid cyflawni'r holl weithgareddau. Pe byddai'r rhaglen yn parhau i fod wedi'i or-ddyrannu, yr arweinwyr perthnasol ym mhob Adran fyddai'n gyfrifol am nodi'r bylchau hynny. Os na fyddai hyn yn bosibl, dim ond y cyllid a ddyrennir fyddai'r cyllid ar gael, oherwydd doedd dim modd mynd y tu hwnt i'r cyllidebau a oedd ar gael. Crynhodd trwy ddweud mai Argymhelliad yr adroddiad oedd i'r Pwyllgor nodi'r cynnwys ochr yn ochr ag Atodiad Un.

Gofynnwyd pam fod y dyraniad o £330k i Fargen Ddinesig Prifddinas-ranbarth Caerdydd (CCRD) wedi'i gytuno, beth fyddai Pen-y-bont yn ei dderbyn o'r cyllid hwn a pham nad oedd modd ei ariannu o gyfraniadau yr oedd yr Awdurdod a'r naw Awdurdod partner arall eisoes wedi'u rhoi.

Gan gyfeirio at yr Atodiad, nododd Aelodau er ei fod yn llawn bwriadau da, doedd fawr ddim manylion e.e. doedd hi ddim yn glir beth oedd y farchnad werdd neu sero net a

drafodwyd yn ei chynnwys. Yn olaf, o ran y llywodraethu dwy haen, gofynnodd Aelodau pam nad oedd unrhyw sôn am Gynghorau Tref a Chymuned. Gofynnwyd beth fyddai eu rôl nhw o ran llywodraethu a'u gallu i helpu i gyflawni.

Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol a'r Rheolwr Grŵp, Economi, Cyfoeth Naturiol a Chynaliadwyedd bod elfen fach o £330k yn mynd i CCR gan fod elfen ranbarthol ar y Cais Ffyniant Gyffredin, ac roedd cydnabyddiaeth er bod y gronfa'n ymwneud ag anghenion lleol a chyflawni, roedd rhai pethau a oedd yn gallu cael eu cyflawni'n well yn rhanbarthol ac ar draws ffiniau Awdurdodau Lleol. Byddai CCR yn edrych ar gau rhai bylchau, drwy ddod â'r cyllid at ei gilydd a chael Rhaglen Ranbarthol effeithiol. Doedd dim modd cynnwys manylion pob cynllun unigol yn yr adroddiad, a chrynodebau gweithredol oedd yr atodiadau, er bod achosion manwl y tu ôl i bob un. Y bwriad oedd cyflwyno i'r Fforwm Cynghorau Tref a Chymuned, gan ofyn i Aelodau'r Fforwm sut roedden nhw'n meddwl y byddai ymgysylltiad eu sefydliad yn gweddu orau i gyflawniad y rhaglen.

Cyfeiriodd Aelodau at y brig-doriad (top slice) gan nodi ei fod yn swm cyfatebol o arian os oedd wedi'i luosi â 10 i gyflawni'r fargen, ac ym mharagraff 8.2, Tabl 1, roedd canran y dyraniad yn nodi dyraniad rhanbarthol o 8.3%, ond roedd cyfraniad yr Awdurdod at Fargen Ddinesig Prifddinas-ranbarth Caerdydd yn 9.4166%. Gofynnwyd am y gwahaniaeth o 1%? Gofynnwyd hefyd pam roedd canran dyraniad Pen-y-bont yn 8.3% o'r dyraniad rhanbarthol, er bod yr Awdurdod Gweinyddol yn derbyn 16.2%.

Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau, bod y Gronfa Ffyniant Gyffredin yn Gynllun Llywodraeth y DU a bod Bargaen Ddinesig CCR a'u cyfraniad yn bethau hollol wahanol ac amherthnasol i hyn. Llywodraeth y DU oedd wedi gosod y dyraniad.

Gofynnodd Aelodau am ragor o fanylion ynghylch cymorth digwyddiadau Twristiaeth yn y Sir a gwaith rheoli cyrchfan a marchnata lleol o ran Pen-y-bont ar Ogwr.

Nododd Swyddogion y byddai'r gronfa ddigwyddiadau yn adnodd i gefnogi trefnwyr digwyddiadau ac i wella a datblygu digwyddiadau newydd o fewn y Fwrdeistref Sirol, yn ogystal â gwella gweithgareddau presennol i ddenu rhai newydd. Eglurwyd bod yr ochr rheoli cyrchfan yn gweithio yn rhan o'r elfen farchnata, cysylltiadau cyhoeddus a hyrwyddo'r cyrchfan yn ogystal â chyfluoedd i weithio ledled y busnesau gwahanol i ddatblygu cynnyrch a pheccynnau newydd. Byddai Cynllun Rheoli Cyrchfan newydd yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet cyn bo hir er mwyn iddynt ei ystyried.

Gofynnodd Aelodau ar ba sail oedd yr Awdurdod yn cael 8.3% o'r dyraniad rhanbarthol, pwy oedd wedi gwneud y penderfyniad hwnnw a phwy gyflwynodd yr achos. Nodwyd y byddai 8.3% yn dro gwael gan Lywodraeth y DU os mai 9.4% oedd canran Bargaen Ddinesig Prifddinas-ranbarth Caerdydd.

Eglurodd swyddogion y metrigau a ddefnyddiodd Llywodraeth y DU wrth bennu'r dyraniad: roedd 40% o'r penderfyniad ar sail 'per capita'; defnyddiwyd 30% i ddefnyddio'r un mynegai ar sail anghenion a ddefnyddiwyd ar gyfer y Gronfa Adnewyddu Cymunedol, a; cafodd 30% ei ddyrannu'n defnyddio Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru i greu cyfanswm y dyraniad a nodwyd.

Gan droi at dudalen 26 yn yr adroddiad, gofynnodd yr Aelodau beth yn union roedd y gronfa yn ei roi i Ganol Tref Pen-y-bont ar Ogwr, oherwydd roedd wedi'i nodi bod angen gwella.

Nododd y Rheolwr Grŵp, Economi, Cyfoeth Naturiol a Chynaliadwyedd nad oedd manylion fesul Ward am yr arian am ddau reswm: roedd yn bennaf yn gronfa ar sail referniw, a, chynilo ar gyfer y cynigion cyfalaf, y byddai pob un yn digwydd ledled Tîm y

sir yn gyffredinol. Er y byddai manylion o ran faint o fusnesau o'r Canol Tref a oedd wedi gwneud cais am y gronfa ar gael, ar y pwynt hwnnw, nid oedd wedi'i ddyrannu.

Gofynnodd Aelodau am eglurder ar sail a llinach sut roedd pethau'n mynd drwy Awdurdod Rhondda Cynon Taf fel yr Awdurdod Arweiniol, o'r pwynt cyflwyno'r cais, pwy sy'n gwneud y cais a rôl yr Awdurdod gweinyddu.

Nododd Swyddogion bod cytundeb cyfreithiol drafft gan Rhondda Cynon Taf wedi dod i law a oedd yn nodi sut y byddai'r hawliadau a'r prosesau adrodd yn gweithio, a phwy fyddai'n atebol. Eglurwyd bod penderfyniadau ar y dyraniad a'r rhaniadau ledled y rhanbarth yn cael eu gwneud gan Lywodraeth y DU yn gyntaf, ac yna o fewn y rhanbarth, a bod yr awdurdodau lleol eu hunain yn cytuno pwy ddylai fod yn Awdurdod Arweiniol.

Gofynnodd Aelodau pa mor hyderus oedden nhw'n gallu bod y gallent gyflawni £23 miliwn mewn dwy a hanner i dair blynedd gyda rhaglen mor amrywiol.

Atebodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau y byddai'n heriol iawn gan y byddai'r £23M yn cael ei rannu i flynyddoedd 1, 2 a 3, ac ni fyddai penderfyniad yn cael ei wneud tan fis Hydref. Byddai angen gwario'r canran gofynnol erbyn mis Ebill nesaf. Er nad oedd ganddynt yr adnoddau yn y Gyfarwyddiaeth, roedd opsiynau'n cael eu harchwilio o ran symud Swyddogion o weithgareddau eraill i hyn, i sicrhau'r defnydd gorau posibl o bob adnodd. Lle bo parhad o ran refeniw, roedd hyder, ond gyda refeniw a chyfalaf newydd byddai heriau. Fodd bynnag, roedd Swyddogion wedi ymrwymo i sicrhau y byddai'n gweithio a byddai symud o ddyraniad blynyddol sefydlog i ddyraniad aml-flynyddol yn gwneud gwahaniaeth mawr.

Yn dilyn ystyried yr adroddiad, argymhellodd y Pwyllgor y canlynol:

1. Dylid mynegi pryder ynghylch y risgiau ynghlwm wrth gyllid annigonol i gyflawni'r prosiect a chyflawni cynigion y prosiect o fewn y cyfnod a nodwyd.
2. Dylid mynegi pryder pellach o ran y diffyg adnoddau ac arbenigedd yn y Gyfarwyddiaeth, a'i gallu i ymdopi â'r gwaith ychwanegol ynghlwm wrth y prosiect. Nid oedd Aelodau o'r farn ei bod hi'n briodol symud staff o rolau a phrosiectau eraill, gan y byddai hyn yn wrthgynhyrchiol. Nododd y Pwyllgor hefyd bod y dirwedd o ran Awdurdodau Lleol yn gwneud ceisiadau am gyllid yn newid, gyda therfynau amser yn fyr iawn a'r meini prawf yn cael eu cyflwyno'n hwyr yn y broses, sy'n golygu bod gan yr Awdurdod fawr ddim amser i ddatblygu a chreu cheisiadau sylweddol. Felly argymhellodd y Pwyllgor bod angen blaenoriaethu adnoddau yn y gyfarwyddiaeth Cymunedau i sicrhau nid yn unig ei fod yn gallu bwrw ymlaen â'r prosiect hwn yn llwyddiannus, ond i sicrhau bod seilwaith ar waith i alluogi'r Awdurdod i wneud cais a manteisio i'r eithaf ar unrhyw gyfleoedd cyllid. Yn ogystal â datblygu cynllun strategol, argymhellodd yr Aelodau y dylid drafftio prosiectau posibl o dan hyn. Felly, pan mae'r cyfle'n dod i'r amlwg, byddai ganddynt sail am y cais eisoes.
3. Dylid mynegi pryderon difrifol ynghylch elw gwael Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn eu dyraniad o'r Gronfa Ffyniant Gyffredin (SPF) a'r annhegwch o ran y dull cyllido y tu ôl i hyn. Felly, cytunodd y Pwyllgor i ysgrifennu'n uniongyrchol i'r rhai yn Llywodraeth y DU sy'n gyfrifol am SPF i nodi materion gan gynnwys:
  - a. Y ffaith nad yw'r dyraniad yn ystyried bod Pen-y-bont yn un o'r ardaloedd sy'n tyfu gyflymaf yng Nghymru;
  - b. Mae'r cyfnod prin o amser a gafodd yr Awdurdod i greu cynigion a defnyddio'r gronfa a bodloni ei anghenion yn afresymol, ac o bosibl yn rhoi'r prosiect a chyllid y cyhoedd mewn perygl.

Gofynnodd y Pwyllgor i'r llythyr hwn gael ei anfon at y ddau AS lleol; Dr Jamie Wallis a Chris Elmore.

Gofynnodd y Pwyllgor:

1. I gael gweld copi o unrhyw gyflwyniad i'r Fforwm Cynghorau Tref a Chymuned ar gynigion Cynllun Buddsoddi Lleol Pen-y-bont ar Ogwr.
2. Am ragor o wybodaeth ar sut caiff hawliadau eu prosesu gan RCT fel yr Awdurdod Arweiniol yn ogystal â manylion ar y broses adrodd ac atebolrwydd.
3. Rhagor o fanylion ar y cynigion prosiect pan fyddant ar gael, gan gynnwys manylion am gyllid o fewn pob cynnig.
4. Eglurder o ran a fyddai modd cadw peth o'r cyllid pe na byddai'r allbynnau fel y'i nodwyd yn y cynigion yn cael eu cyflawni.

10. **PROSIECTAU BLAENORIAETH Y GRONFA FFYNIANT BRO**

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau yr adroddiad gan egluro mai ail hanner Agenda Ffyniant Bro Llywodraeth y DU oedd y gronfa, a oedd wedi'i gyhoeddi yn adolygiad gwariant Llywodraeth y DU yn 2020. Roedd yn rhaglen o waith cyfalaf yn bennaf, gydag ychydig o refeniw hyd at 2025, gyda dyraniad o £4 biliwn ledled y DU, a £800 miliwn ar gyfer Cymru. Nododd y gallai pob awdurdod lleol gyflwyno cais am hyd at £20 miliwn ar gyfer pob etholaeth AS - roedd dau ym Mhen-y-bont; Pen-y-bont ac Ogwr. Yn ail, gellid cyflwyno cais trafndiaeth fawr am hyd at £50 miliwn. Roedd yn gronfa gyfalaf gyda meini prawf penodol iawn, megis cefnogi asedau diwylliannol, adfywio canol trefi a threfi a chymunedau, a thrafnidiaeth. Nododd bod rhaid darparu 10% arian cyfatebol ar gyfer pob cais, felly byddai angen sicrhau cyllid gan naill ai trydydd parti, cyllid y Loteri Genedlaethol neu'r Cyngor ei hun. Roedd dau fid wedi'u cyflwyno; un er mwyn adnewyddu'r Pafiliwn ym Mhorthcawl, ac un ar gyfer Pont Ffordd Penprysg ym Mhen-coed i waredu'r groesfan a gosod pont ffordd a llwybr cerdded newydd.

Cyflwynodd y Rheolwr Grŵp, Economi, Cyfoeth Naturiol a Chynaliadwyedd drosolwg o'r adroddiad, ac ar ôl hynny, trafodwyd y canlynol:

Gofynnodd Aelodau a fyddai £20M yn ddigon ar gyfer y prosiect adnewyddu'r Pafiliwn, o ystyried prisiau cynyddol. Os na, o ble byddai angen i'r arian ychwanegol ddod, ac a oedd Cadw'n awyddus ac yn derbyn yr addasiadau arfaethedig i'r cynllun.

Nododd Swyddogion bod problemau annisgwyl yn gallu dod i'r amlwg wrth ddechrau gwneud gwaith ar hen adeiladau, fodd bynnag, roedd gwersi wedi'u dysgu o gynlluniau blaenorol ac roedd wedi'i gydnabod bod llawer o gynlluniau wrth gefn o ran y cynllun hwn, a llawer o fesurau i wneud yn iawn am risgiau pe byddai'r rheiny'n dod i'r amlwg. Pe byddai unrhyw amgylchiadau annisgwyl neu gostau cynyddol, byddai angen ail-edrych ar y dyluniad a pheirianeg eto, gan nad oedd cyllid ychwanegol i wario ar yr adeilad. Drwy beirianeg o werth, byddent yn edrych ar yr adeilad a pha waith all gael ei wneud tuag at ddiwedd y cynllun pe byddai rhagor o arian yn dod ar gael. Nododd y Rheolwr Grŵp Adfywio Strategol bod Cadw yn ymwybodol o'r adeilad, a'u bod yn derbyn y newidiadau yn yr un modd â Thîm Cadwraeth a Dylunio yr Awdurdod ei hun.

Nododd yr Aelodau bryder y gallai'r Pafiliwn fod ar gau am hyd at ddwy flynedd pe byddai'r prosiect yn mynd yn ei flaen. Gofynnwyd am opsiynau o ran sicrhau bod rhai digwyddiadau'n gallu cael eu cynnal ym Mhorthcawl.

Atebodd y Swyddogion drwy ddweud y byddai hynny'n amodol ar yswiriant risg ac atebolrwydd y contractwr ar ôl dechrau ar y gwaith adeiladu, felly er ei fod wedi'i ystyried, ni fyddai'n bosibl caniatáu defnydd o'r adeilad bryd hynny. Fodd bynnag,

byddant yn gweithio gydag Awen sy'n gweithredu'r cyfleuster o ran sicrhau lleoliadau eraill.

Eglurodd Prif Weithredwr Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen mai'r flaenoriaeth fyddai'r defnyddwyr lleol bob tro, ac y byddant yn gweithio gyda chydweithwyr yn y Cyngor i geisio gweld beth maen nhw'n ei wneud, gyda chyfuniad posibl o weithio ag ysgolion a sefydliadau eraill i weld beth all gael ei roi ar waith i gefnogi a sicrhau bod y celfyddydau'n parhau ar lefel gymunedol hefyd.

Gofynnodd Aelodau o ran cyllid a ddyrannwyd ar gyfer y Pafiliwn, a oedd unrhyw bosibilrwydd o gynnal gwneud dichonoldeb ynghylch adeilad arall rhywle ym Mhorthcawl, e.e. cae chwarae Rest Bay neu rentu gae neu ddefnyddio maes parcio, yn dibynnu ar beth fyddai ei bwrpas o ran adfywio. Roedd diddordeb mewn gweld unrhyw adroddiad neu ddeilliannau, os oedd y trafodaethau hynny wedi'u cynnal, gan fod Aelodau o'r farn y gellid creu incwm tra bod y prosiect Pafiliwn yn mynd rhagddo. Awgrymwyd hefyd y dylid archwilio i dulliau eraill, megis agwedd budd cymunedol y contract caffael a Chytundeb Adran 106.

Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau a'r Aelod Cabinet dros Adfywio bod trafodaethau wedi bod ar waith ynghylch archwilio lleoliadau ond yn anffodus, doedd dim modd defnyddio arian o'r gronfa Ffyniant Bro ar gyfer gwaith dichonoldeb ar y cam hwn, gan fod angen gwario'r cyllid i gyd ar y prosiect ac roedd proffil gwariant wedi'i gyflwyno.

Gofynnodd Aelodau a fyddai'r nifer o seddi a ragwelwyd yn cynyddu unwaith i'r prosiect Pafiliwn ddod i ben, ac a fu unrhyw ystyriaeth i ddarparu cyfleusterau parcio ychwanegol ar y safle neu ger y safle. Os na, gallai hynny fod yn rhywbeth i'w ystyried a'i gyflwyno gerbron y Pwyllgor.

Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau nad oedd unrhyw gynlluniau ar y gweill i gynyddu nifer y lleoedd parcio ar y safle, ond nid oedd yn credu eu bod yn gwaredu'r cyfleusterau parcio presennol ar y safle. Eglurodd eu bod wedi comisiynu astudiaeth parcio ar gyfer Porthcawl a oedd yn rhan bwysig o'r adfywio.

Gofynnodd Aelodau am eglurder ar yr un cais fesul ardal AS, a phryd y byddai'r cylch cyllid nesaf. Roeddent hefyd yn ymwybodol bod Neuadd Tref Maesteg wedi profi rhai cymhlethdodau a oedd yn golygu cynnydd i gostau a therfynau amser, felly roeddent am wybod a fyddai cyfnod o amser pan fyddai'r ddau ddim ar gael, neu'n dibynnu ar y cais yn llwyddo, a fyddai'r Pafiliwn Grand yn aros ar agor nes i Neuadd Dref Maesteg ail-agor.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol bod angen i'r gwaith gael ei gwblhau erbyn mis Ebrill 2025, felly roedd yn tybio y byddai'r cylch nesaf yn dechrau bryd hynny, ond y byddai ar agor mae'n siŵr yn yr ychydig o flynyddoedd nesaf er mwyn gallu prosesu ymlaen llaw. Eglurodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau a Phrif Weithredwr Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen y byddai Neuadd Dref Maesteg yn agor cyn i'r Pafiliwn gau, oherwydd pe bydden nhw'n llwyddiannus, byddai angen cadarnhau'r dyluniadau, cyflwyno dyluniadau i gael caniatâd cynllunio, mynd allan i dendr, dewis contractwr ac aros iddynt gyrraedd y safle.

Amlinellodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau a'r Rheolwr Grŵp ar gyfer Gwasanaethau Cynllunio a Datblygu'r cynnig ar gyfer Pont Ffordd Penprysg, gan egluro eu bod wedi gwneud cais am o leiaf £25 miliwn i'r Gronfa Ffyniant Bro i osod y bont. Cafwyd dyluniadau cychwynnol ar gyfer y bont, ac roeddent wedi dechrau mynd drwy'r broses Canllawiau Arfarnu Trafnidiaeth Cymru (WelTAG) yn ogystal ag ymgynghori cyhoeddus. Roedd yn gynllun cymhleth gan y byddant yn disodli hen seilwaith o oes

Fictoria, gosod pont fodern a gwaredu'r bont bresennol ym mhen yr orsaf drenau o Bencoed, a disodli hwnnw gyda phont hygyrch, teithio llesol ac addas i gerddwyr.

Mynegodd yr Aelodau bryder o ran a fyddai £25 miliwn yn ddigon ar gyfer y prosiect, a fyddai wedi dod i ben erbyn 2025 a'r ffaith nad oedd opsiwn i gamu'n ôl oherwydd natur y prosiect. Gofynnwyd hefyd a oedd unrhyw ffynonellau cyllid eraill a all gael eu harchwilio.

Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau y byddent yn caniatáu i fid trafndiaeth fynd ymlaen i 2026 mewn amgylchiadau eithriadol. Nododd y gallai'r holl gostau fod yn fwy na'r uchafswm cais, ond nad oedd ganddynt ddyluniad llawn wedi'i gostio, ac roedd agweddau a allai effeithio'r swm o gyllid a fyddai angen. Nododd ei fod yn brosiect cymhleth a bod llawer o bethau anhysbys ar hyn o bryd, ond y byddent yn ddibynnod iawn ar bartneriaid eraill ac asiantaethau partner i chwarae rhan, gan y byddai sicrhau'r seilwaith yn cael effaith ranbarthol.

O ran yr elfen ranbarthol, holodd Aelodau a oedd cais wedi'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru a Network Rail am gyllid. Er eu bod nhw'n llwyr gefnogol o'r prosiect, roeddent yn awyddus i gael sicrwydd na fyddai'r groesfan yn achosi problemau traffig yn y lonydd cefn wrth ei waredu, yn enwedig drwy Hendre a Coety.

Nododd y Swyddogion o ran yr elfen ranbarthol, roedd Trafnidiaeth Cymru a Network Rail wedi bod ynghlwm wrth y grŵp llywio a sefydlwyd, ac yn cefnogi'r prosiect, ond ni fyddant yn cynnig cyllid. Er mwyn bwrw ymlaen â'r prosiect, roedd ganddynt gyllid gan Brifddinas-ranbarth Caerdydd (CCR). Doedden nhw ddim yn gwybod beth fyddai'n digwydd gyda chyllid CCR, Llywodraeth Cymru a Thrafnidiaeth Cymru, ond byddant yn chwilio am raglenni cyllid wrth iddynt ddod i'r amlwg. Wrth i'r prosiect ddod yn ei flaen gan arwain at ragor o sicrwydd, byddai rhagor o gyfle i ddenu cyllid ychwanegol posibl drwy ddulliau eraill. O ran sicrwydd am draffig, cyn edrych ar gynigion datblygu i'r dyfodol, roedd rhaid cael syniad o'r effaith, ni fyddai'n bosibl gwybod hyn nes bod y bont newydd wedi'i osod. Fodd bynnag, roedden nhw'n cadw llygad arno ac yn cydnabod y byddai angen gwneud darn o waith arall ar hyn gyda'r prosiect hwn.

Gofynnodd Aelodau a fyddai modd cynnwys cynnig ar gyfer etholaeth Ogwr yn y cylch nesaf o gynlluniau a chyllid?

Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau eu bod wedi creu tri chynllun ar gyfer etholaeth Ogwr dros y 12 mis diwethaf, ond yn anffodus nid oedd y Swyddogion Cronfa Ffyniant Bro o'r farn bod unrhyw gynllun yn bodloni'r meini prawf. Roedd hi eisiau gwneud yn glir eu bod wedi gweithio'n galed, a'i fod wedi bod yn siom mawr i'r Tîm.

Gofynnodd Aelodau a oedd gwers wedi'i dysgu o ran bod angen i Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr fod â chynllun buddsoddi strategol cynhwysfawr, fel bod dyheadau a phrosiectau yn barod ac yn addas pan fyddai cyfle'n codi?

Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau ei bod wedi bod yn anodd oherwydd pan gyhoeddwyd y Gronfa Ffyniant Bro, ni ryddhawyd unrhyw feini prawf neu ganllawiau manwl, doedden nhw ddim yn nabod yr unigolion ynghlwm ac roedden nhw'n dîm newydd, felly roedd rhaid iddynt weithio ar sail cynlluniau blaenorol. Nododd bod y Gyfarwyddiaeth Cymunedau yn rhagorol am ysgrifennu ceisiadau cyllid, felly nid oedd y broblem oherwydd diffyg sgiliau ysgrifennu, ond oherwydd y diffyg meini prawf a oedd ar gael. Cyfeiriodd at y Strategaeth 2030 a'r Strategaeth Datblygu Economaidd a oedd gerbron y Cyngor ym mis Mawrth, a oedd yn cynnwys nifer sylweddol o brosiectau, felly roedden nhw'n gwybod beth oedd y prosiectau ac yn awyddus i symud ymlaen â nhw a sicrhau eu bod yn barod, ond yn anffodus roedd y Tîm eisoes yn brysur yn datblygu beth

oedd ar gael o'u blaenau nhw. Fodd bynnag, roedd hi'n gobeithio y bydden nhw mewn sefyllfa well yn y dyfodol.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, argymhellodd y Pwyllgor y canlynol:

1. Yn debyg i'r trafodaethau ynghylch SPF, dylid mynegi pryder ynghylch y terfynau amser byr o ran y ceisiadau i'r Gronfa Ffyniant Bro, yn ogystal â'r terfynau amser i gyflawni'r prosiectau, yn enwedig os na chaniateir unrhyw estyniad. Roedd Pont Reilffordd Penprysg yn risg benodol oherwydd lefel y gwaith y byddai ei angen er mwyn dod i ben.
2. Roedden nhw'n llwyr gefnogol o'r gwaith ynghylch trefniadau amgen neu dros dro a lleoliadau yn ystod y cyfnod pan fyddai'r Pafiliwn Grand ym Mhorthcawl ar gau. Fodd bynnag, rhoddwyd pwyslais penodol ar sicrhau na fyddai Porthcawl yn colli nifer yr ymwelwyr a referniw. Gofynnodd Aelodau am adborth ar y cynlluniau hyn ac am fesurau lliniaru pan fyddent ar gael, ond ymhellach i hyn, argymhellwyd y dylid cynnal astudiaeth o ddichonoldeb yn rhan o'r gwaith hwn o ran gosod cyfleuster dros dro ym Mhorthcawl tra bod y Pafiliwn ar gau. Cynigiwyd defnyddio'r elfen Adran 106 o'r contract datblygu o ran lleihau effaith cau'r adeilad ar y gymuned.

Gofynnodd y Pwyllgor:

1. Terfyn amser o ran cwblhau prosiect Neuadd Dref Maesteg. Codwyd pryderon ynghylch a fyddai'r Neuadd Dref wedi dod i ben cyn i'r Pafiliwn gau ar gyfer ailddatblygu. Gofynnodd Aelodau hefyd am wybodaeth o ran beth oedd hyn yn ei olygu i referniw Awen.
2. Gwybodaeth bellach (gan gynnwys astudiaeth o ddichonoldeb posib a nodwyd yn yr argymhellion uchod) am unrhyw gyfleuster dros dro arfaethedig a threfniadau amgen tra bod y Pafiliwn ar gau.

Mynegwyd pryderon ynghylch cyllid a chyflawniad y prosiect Pont Reilffordd Penprysg, a'r effaith bosibl o draffig yn yr ardal. Gofynnodd y Pwyllgor am bapur briffio unwaith y byddai'r prosiect wedi'i gymeradwyo, gan nodi'r cynlluniau a fyddai ar waith i fonitro a lleddfu effaith traffig ar ddwy ochr y bont arfaethedig. O ran parcio ym Mhorthcawl yn gysylltiedig â phrosiectau ailddatblygu megis y Pafiliwn Grand a'r nod o gynyddu nifer yr ymwelwyr i'r ardal, cafodd y Pwyllgor wybod am astudiaeth Parcio sydd ar waith ym Mhorthcawl yn rhan o'i gynlluniau Adnewyddu a Chreu Lleoedd. Gofynnodd y Pwyllgor iddynt fod ynghlwm wrth ddatblygu Cynllun Trafnidiaeth Strategol ar gyfer Porthcawl, a bod hyn yn cael ei ychwanegu at Flaenraglen waith y Pwyllgor.

11. DIWEDDARIAD AR Y BLAENRAGLEN WAITH

Ar ôl ystyried yr adroddiad ar Ddiweddariad y Blaenraglen Waith, gofynnodd y Pwyllgor i'r eitemau canlynol gael eu hychwanegu:

1. Diweddariad ar gynnal a chadw Priffyrdd.
2. Diogelwch cerddwyr mewn pentrefi hanesyddol.

Trwyddedu Tacsis

Gwnaeth y Pwyllgor:

- fynegi pryder bod tacsis ond yn gallu defnyddio un orsaf MOT ag achrediad DVSA, ac os yw'r cerbyd yn methu, does dim modd gwneud y gwaith trwsio yn

- fanno. Mae'n rhaid trefnu apwyntiad mewn modurdy arall i wneud y gwaith, ac yna threfnu i fynd i'r orsaf MOT unwaith eto am ffi ychwanegol a phrawf arall, a all arwain at dacsis yn gorfod bod oddi ar y ffordd am gyfnod hirach, costau uwch a cholled sylweddol o ran incwm. Hefyd, mae'r modurdy'n brysur iawn gyda phrofi cerbydau Heddlu De Cymru a BCBC.
- gyfeirio at Awdurdodau Lleol eraill, e.e. Caerdydd, yn caniatáu'r defnydd o unrhyw orsaf MOT ag achrediad DVSA sy'n gwneud pethau'n haws i weithredwyr ac yn fwy teg i orsafoedd MOT ag achrediad DVSA.
  - mynegi pryder ynghylch yr effaith bellach y gallai hyn fod yn ei gael yn lleol ynghylch y cyfnod byr y mae tacsis ar gael yn y Fwrdeistref Sirol yn gyffredinol, ac yn enwedig yn hwyr yn y nos.
  - gofyn sut roedd perfformiad/dibynadwyedd tacsis yn cael ei fonitro drwy adnewyddu trwyddedau neu fel arall, a sut roedd yr Awdurdod yn adolygu achosion o ganslo, achosion o ganslo'n hwyr yn y nos, argaeledd ar ôl oriau, a beth oedd yn cael ei wneud i alluogi gwelliant a fflyd tacsis dibynadwy.
  - cyfeirio'r pwnc i'r Pwyllgor Trwyddedu er ystyriaeth a gweithredu.

Adroddiad Adnewyddu Porthcawl

Trafododd y Pwyllgor yr adroddiad ar Adnewyddu Porthcawl a oedd wedi'i drefnu ar gyfer y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Pwnc 3 ar 20 Chwefror 2023, gan wneud cais i gael clywed cefndir y prosiect Cosy Corner yn rhan o gwmpas yr adroddiad.

Gofynnodd y Pwyllgor i gynrychiolwyr o'r sefydliadau canlynol gael gwahoddiad i ddod i graffu'r adroddiad.

- Croeso Cymru
- Credu Charity Limited, o'r enw Community Interest Company gynt,
- Porthcawl Harbourside

PENDERFYNWYD:

Cymeradwyodd y Pwyllgor y Blaenraglen waith yn Atodiad A, yn amodol ar yr ychwanegiadau a'r ceisiadau uchod. Nodwyd y Blaenraglen waith a byddai unrhyw ddiweddariadau o'r Pwyllgor yn cael eu hadrodd yn y cyfarfod nesaf. Nodwyd hefyd y Daflen Weithredu Monitro Argymhellion yn Atodiad B.

12. EITEMAU BRYD

Dim

This page is intentionally left blank

Presennol

Y Cynghorydd P Davies – Cadeirydd

H T Bennett	F D Bletsoe	S J Bletsoe	C Davies
M J Evans	RM Granville	S J Griffiths	M L Hughes
P W Jenkins	M Jones	MJ Kearn	W J Kendall
RL Penhale-Thomas	J E Pratt	T Thomas	G Walter
A Williams	AJ Williams	MJ Williams	

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

N Clarke a/ac I Williams

Swyddogion:

Lucy Beard	Swyddog Craffu
Lynne Berry	Rheolwr Grŵp Adfywio Tai a Chymuned
Joanne Ginn	Arweinydd Tîm Atebion Tai
Ryan Jones	Rheolwr Comisiynu Tai Strategol
Jessica Mclellan	Swyddog Craffu
Martin Morgans	Pennaeth Gwasanaeth - Perfformiad a Gwasanaethau Partneriaeth
Kelly Watson	Prif Swyddog – Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio

14. DATGANIADAU O FUDDIANNAU

Datganodd y Cynghorydd Ross Penhale-Thomas fuddiant personol fel gweithiwr llawn amser i elusen tai a chydoldeb, yr oedd y Gwahoddedigion yn aelodau ohoni.

Datganodd y Cynghorydd Jonathan Pratt fuddiant personol fel Gwirfoddolwr Ymateb i Argyfwng gyda'r Groes Goch Brydeinig.

Datganodd y Cynghorydd Alex Williams fuddiant personol fel landlord yn y sector rhentu preifat.

Datganodd y Cynghorydd Melanie Evans fuddiant personol fel Cynghorydd Tref Pencoed.

Datganodd y Cynghorydd Tim Thomas fuddiant personol fel gweithiwr llawn amser i gorff oedd yn cynrychioli asiantau eiddo.

Datganodd y Cynghorydd Martyn Jones fuddiant personol fel landlord yn y sector preifat.

Datganodd y Cynghorydd Amanda Williams fuddiant personol am fod cyfaill ar y gofrestr tai ac mewn llety brys.

Datganodd y Cynghorydd Steven Bletsoe fuddiant personol fel gweithiwr llawn amser i gorff aelodaeth yn y sector rhentu preifat ac na fyddai'n cymryd rhan yn unrhyw drafodaethau yn ymwneud â'r sector rhentu preifat.

Datganodd y Cynghorydd Heidi Bennett fuddiant personol fel landlord yn y sector preifat.

Datganodd y Cynghorydd Mike Kearn fuddiant personol am fod perthynas ar y gofrestr tai.

Datganodd y Cynghorydd Freya Bletsoe fuddiant personol am fod peth o incwm y teulu yn deillio o'r sector rhentu preifat a bod cyfaill mewn llety brys dros dro.

Datganodd y Cynghorydd Martin Williams fuddiant personol am fod cyfaill mewn llety brys dros dro.

Datganodd y Cynghorydd Richard Granville fuddiant personol am fod person yr oedd yn ei adnabod mewn llety brys dros dro.

15. DATGANIAD AM Y SEFYLLFA DAI

Cyflwynodd Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau y Datganiad am y Sefyllfa Dai gan egluro mai pwrpas yr adroddiad oedd rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am newidiadau polisi yn y gwasanaethau tai a'r sefyllfa bresennol o ran ailgartrefu a digartrefedd.

Darllenodd y Cadeirydd ymateb ysgrifenedig a dderbyniwyd gan y Grŵp Tai Arfordirol oedd yn methu â bod yn bresennol yn y cyfarfod.

Gan gyfeirio at ddatganiad ystadegol diweddar gan Lywodraeth Cymru lle roedd yr Awdurdod yr ail awdurdod lleol trefol gwaethaf yng Nghymru o ran stoc tai cymdeithasol, gofynnodd yr Aelodau beth oedd y cynlluniau i wrthdroi'r duedd hon a holi a oedd modd i eiddo masnachol, nad oedd yn cael ei ddefnyddio mwyach yn dilyn y pandemig, gael ei drosi'n fflatiau neu'n rhandai. Gofynnwyd i'r Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (LCC) a oedd modd ehangu'r stoc tai yn y Fwrdeistref Sirol i ddatrys y broblem a gwella'r sefyllfa.

Atebodd Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau o safbwynt yr Awdurdod a chan gyfeirio at y Cynllun Datblygu Rhaglen, fod Llywodraeth Cymru yn cefnogi tua £30 miliwn y flwyddyn o ran darparu tai cymdeithasol gyda'r bwriad o greu 470 o dai dros gyfnod o ddwy flynedd. At hynny, roedd arian gan y Llywodraeth o amgylch y cyfnod trosiannol y gallai LCC wneud cais amdano ar gyfer gwella'r stoc bresennol a chyflymu'r broses o adfer defnydd rhai tai. O fewn y Cynllun Datblygu Lleol, oedd yn destun ymgynghoriad Llywodraeth Cymru (LIC) ar y pryd, yr oeddent yn edrych ar 7000 o unedau o fewn y cynllun hwnnw. Fforddiadwyedd oedd y ffactor allweddol ond gyda'r arian a'r polisi cywir yn eu lle, roeddent yn gobeithio y byddai'n eu symud ymlaen o ran datblygu eu stoc tai cymdeithasol a gwella'r sefyllfa yr adroddwyd amdani.

Holodd yr Aelodau a oedd Polisi Gosod Tai Cymdeithasol (SHAP) yn dal i fod yn addas i'r diben oherwydd newidiadau yn y pwysau ar bobl ac ar dai ers 2017 ynteu a oedd adolygiad wedi'i amserlennu.

Dywedodd y swyddogion fod yna strategaeth fyddai'n destun ymgynghoriad yn dilyn adrodd amdani wrth y Cabinet, a phan fyddai'r ymatebion wedi dod i mewn câi cynllun gweithredu ei greu, a rhan o hynny fyddai adolygu'r SHAP mewn ymgynghoriad â phartneriaid.

Gofynnodd yr Aelodau pa ddewisiadau fyddai ar gael i'r ffoaduriaid o Wcráin, pan ddeuai eu chwe mis o fyw gyda theluoedd i ben am wahanol resymau, o ystyried yr amser aros ar y gofrestr tai cymdeithasol. A fyddai'r dewis i deuluoedd wneud eu hunain yn ddigartref, gan ei bod yn hynod o anodd i iddynt rentu gan landlordiaid preifat sy'n gofyn am dystiolaeth o 6 mis o rent a bod darpar denantiaid mewn cyflogaeth lawn amser? Gofynnwyd a oedd nifer y ffoaduriaid yn y Fwrdeistref Sirol ar gael.

Dywedodd Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau fod yna bryder yn yr adran Dai o safbwynt y ffoaduriaid a bod gweithgor dan arweiniad Pennaeth Cyllid, Perfformiad a Newid yn monitro'r sefyllfa gyda chyfranogiad a chefnogaeth aml-sector e.e., Gwasanaethau Cymdeithasol, Addysg.

Cyfeiriodd swyddogion at y rhyfel yn yr Wcráin yn para yn hirach na'r hyn a ragwelwyd yn wreiddiol gan y Swyddfa Gartref pan oeddent yn hysbysebu am westeion am gyfnod o chwe mis a'u bod yn gweld lluo o drefniadau o'r fath yn dod i fyny ac o bosibl wedi mynd y tu hwnt i'r cyfnod o chwe mis bryd hynny. Nid oedd yr union nifer wrth law gan swyddogion ond dywedwyd bod tua dau gant o ffoaduriaid o Wcráin yn y Sir. Ni fyddai swyddogion yn cynghori rhywun i gyflwyno ei hun yn ddigartref ac roeddent yn meddwl

ei bod yn bwysig bod y gwasanaethau digartrefedd yno fel rhwyd ddiogelwch lle na allai perthnasoedd neu leoliadau lletya barhau, sef y llwybr oedd yn unol â Chanllawiau Llywodraeth Cymru. O ran y sector preifat, roeddent yn gweld rhai teuluoedd o Wcráin yn symud i mewn i eiddo rhentu preifat ac roeddent wedi gallu cynorthwyo pobl drwy hynny.

Gofynnodd yr aelodau i'r LCC am amserlenni eu hunedau gwag, ac a fyddai'r holl unedau gwag yn cael eu newid yn ystod nifer cyfartalog diwrnodau trosiant unedau gwag.

Esboniodd Prif Weithredwr Tai y Cymoedd i'r Arfordir y câi unedau gwag eu cyfrif o'r adeg y deuai'r allwedd i mewn i'r adeg pan fyddai'r allwedd i'n mynd allan, a dywedodd fod ganddynt 114 o unedau gwag ddiwedd mis Hydref er y byddai ganddynt eiddo gwag yn corddi drwy'r amser, sef yn gyffredinol tua 50 eiddo y mis, ac felly y byddai'r nifer hwnnw'n parhau i newid, ond lle roeddent ar ddiwedd mis Hydref tua 69 diwrnod oedd yr amser newid rhwng yr allwedd i'n mynd i mewn a mynd allan o ran y rhai y gallent eu newid.

Cyfeiriodd yr aelodau at y fflatiau ym Mharc Derwen fel yr olaf o'r llety i gael eu darparu ar y safle. Ni wyddent pa Gymdeithas Tai oedd yn berchen arnynt ond holwyd pam y cafodd y fflatiau eu gadael tan y diwedd, ai yr adran gynllunio oedd i gyfrif am hynny a sut y câi Cymdeithasau Tai lais ynghylch pryd y deuai'r safleoedd hyn ar gael. Gofynasant hefyd pam mai fflatiau oedd yr eiddo i gyd gan mai eu pryder oedd y byddai pobl ar y rhestr aros yn disgwyl am fyngalo a gofynnwyd sut yr oedd y Cymdeithasau Tai yn cael rhan mewn penderfynu ar y math o eiddo oedd yn cael ei ddyrannu.

Dywedodd Prif Weithredwr Tai y Cymoedd i'r Arfordir eu bod yn gweithio gyda'r datblygwyr fel rhan o gytundeb Adran 106 o ran ble mae'r unedau, ble maent yn adeiladu a phryd y byddant yn cael eu cwblhau fel rhan o'r trosglwyddiad a'u bod yn gwybod mai'r angen yn lleol oedd fflatiau un ystafell wely a rhandai, sef yr hyn yr oeddent yn gweithio arno gyda'r Awdurdod Lleol.

Mynegodd yr aelodau bryder ynghylch y cyfyngiadau ar bobl tra roeddent mewn llety brys e.e., peidio â chael eu plant i ymweld, a chyrrffw yn y nos, a gofynnwyd beth oedd yn cael ei wneud yn y cyfamser i sicrhau nad oedd y trigolion hyn yn teimlo fel dinasyddion eilradd ac yn cael yr un faint o gymorth i barhau â'u bywydau.

Eglurodd Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau fod rhai o'r anawsterau a grybwyllwyd yn ymwneud â diogelu, oherwydd bod gan lety dros dro o reidrwydd sbectrwm o ddefnyddwyr gwasanaeth yn cael eu lletya ar yr amser hwnnw. Bu heriau ond sicrhau nad oedd yr un person digartref yn cael ei ystyried yn ddinesydd eilradd mewn unrhyw ffordd, a bod y Swyddogion yn gweithio'n ddifflino i ddod o hyd i lety tymor hir oedd yn cynnig tenantiaeth ac yn eu diogelu wrth iddynt fynd ymlaen.

Gan ystyried y 254 o oedolion a 143 o blant yr adroddwyd eu bod mewn llety dros dro, gofynnwyd i Swyddogion a Chynrychiolwyr y LCC beth oedd eu syniadau yn y tymor byr a chanolig ar gyfer delio â'r argyfwng tai.

Rhoddodd y LCC a Swyddogion eu hatebion, oedd yn cynnwys:

- Gwneud y gorau o'r rhaglen ddatblygu oedd ar waith yn y Sir: edrych ar dir a chyfleoedd wrth iddynt godi.
- Gweithio'n agos gyda phartneriaid ym Mhen-y-bont ar Ogwr wrth i unedau ddod ar gael a'u dyrannu i'r rhai mewn angen.
- Llwyddo i sicrhau cyllid Grant Llety Trosiannol i adfer defnydd tai gwag yn gynt.
- Ymroi i weithio gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr i weld sut y gellid gwella prosesau.

- Gweithio drwy Gyrrff Masnach gyda Llywodraeth Cymru i weld sut y gallent fod yn hyblyg gyda'r ffrydiau ariannu i allu ymateb yn gynt o lawer.
- Roedd yr holl ddyraniadau'n mynd yn uniongyrchol i CBS Pen-y-bont ar Ogwr a'r chwarter diwethaf roedd yr holl gartrefi oedd ar gael wedi mynd ymlaen i'r rhaglen ailgartrefu cyflym.
- Edrych ar bob cyfle i gynyddu cyflenwad.
- Cydweithio i nodi tir posibl neu adeiladau presennol i'w haddasu a sut i ddod â hwy ymlaen drwy'r system gynllunio yn gyflymach.
- Mabwysiadu model o reoli tai oedd yn hyfforddi ynghylch perthynas a hynny gydag ymwybyddiaeth o drawma.
- Gwneud y gorau o'r Cyllid Grant Trosiannol ac unrhyw gyllid arall gan Lywodraeth Cymru.
- Edrych ar sut i gydweddu'r math cywir o lety gyda'r anghenion cymorth cywir.
- Lleihau'r defnydd o westai fel llety dros dro.

Cyfeiriodd yr aelodau at Dai y Cymoedd i'r Arfordir yn cadw 25% o'u stoc tai ar gyfer hunan-ddyrannu a gofynnwyd a oedd hynny'n cael ei ystyried ynghyd â'r 114 o eiddo gwag ac a oedd yn cyfyngu ar eu cefnogaeth bresennol i'r argyfwng.

Dywedodd Prif Weithredwr Tai y Cymoedd i'r Arfordir mai 75% oedd y dyraniad i CBS Pen-y-bont ar Ogwr, ond eu bod, oherwydd yr argyfwng, wedi bod yn cynnig yr holl stoc i'r Awdurdod.

Holodd yr aelodau a fu cynnydd mewn digartrefedd a cheisiadau am gartrefi gan gyn-aelodau o'r lluoedd arfog ac, os felly, a oedd problem yno a beth oedd yn cael ei wneud yn yr achos hwnnw i'w cynorthwyo hwy'n benodol.

Atebodd swyddogion na fu ganddynt yn hanesyddol, ac nad oedd ganddynt ar hyn o bryd, lawer iawn o gyn-filwyr o ran angen tai ac felly nid oeddent erioed wedi teilwra gwasanaeth o amgylch y grŵp hwnnw. Eglurasant fod eu gwasanaethau cymorth yn niwtral fel y gellid darparu cymorth i unrhyw un, ond gallent ymchwilio ymhellach i weld a oedd y niferoedd wedi codi a gallent gylchredeg y ffigurau i'r Pwyllgor.

Mynegwyd pryder ynghylch p'un a oedd y llety a ddyrennid i bobl anabl a phobl oeddrannus yn hygyrch ac yn ddiogel ac yn eu galluogi i fyw'n annibynnol gan ei bod yn ymddangos bod oedi pan oedd pobl hŷn ac anabl yn ceisio cael addasiadau a newidiadau i'w heiddo drwy Grant Cyfleusterau i'r Anabl (GCA). Holodd yr Aelodau beth oedd yr Awdurdod yn ei wneud i fynd i'r afael â'r ôl-groniad yn dilyn cyfnodau clo Covid.

Sicraodd Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau eu bod, o ran adeiladau newydd yn y dyfodol, yn gweithio'n galed gyda'r LCC ynghylch hygyrchedd, gan nodi bod arnynt eisiau hirhoedledd ar gyfer eu hunedau llety. Roeddent wedi mynd drwy gyfnod estynedig gyda'r grant cyfleusterau i'r anabl dros y ddwy flynedd ddiwethaf yn atal mynediad i gartrefi pobl ond hefyd cymryd rheolaeth o'r Grant yn fewnol yn yr Awdurdod, oedd wedi golygu bod rhai heriau wedi codi. Roeddent yn bwriadu mynd allan i gaffael fframwaith ar gyfer contractwyr a fyddai'n gwneud y gwaith i gyd iddynt o'r naill ben i'r llall. Roeddent hefyd wedi cael problemau recriwtio yn eu Tîm Cyfleusterau i'r Anabl, ac felly roedd yn fater o gydbwysu rhwng y ffaith fod arnynt eisiau cynyddu adnoddau ond yn methu â recriwtio.

Gofynnodd yr Aelodau am ddiweddariad ar y Cynllun Tai yn Gyntaf; unrhyw ganlyniadau a faint o bobl oedd yn ei ddefnyddio.

Rhoddodd swyddogion grynodedb o'r gwasanaeth gan ddweud eu bod o safbwynt yr Awdurdod Lleol wedi ymrwymo'n wirioneddol iddo, o ran buddsoddiad a'u bod wedi cael rhai canlyniadau da iawn o ran y rhai oedd wedi bod mewn llety ac o ran cynorthwyo'r

rhai oedd yn cysgu allan ac mewn llety dros dro i gyrraedd pwynt lle gallent edrych ar lety. Roeddent yn meddwl ei bod yn bwysig nodi nad Tai yn Gyntaf oedd yr ateb i bawb gan fod carfan fechan ag anghenion rhy gymhleth ar gyfer Tai yn Gyntaf, ond roeddent yn awyddus i gynyddu'r modelau llety pan fyddai'r cyfleoedd yn dod i fod drwy'r rhaglen ddatblygu.

Mynegwyd pryder ei bod yn anodd recriwtio staff gyda llawer o swyddi, y cyfeiriwyd atynt yn yr Adroddiad, yn dal heb eu llenwi ac a oedd yn bosibl bod gweithio i dîm bychan yn golygu llwythi achosion mwy a bod camgymeriadau wedyn yn fwy tebygol o ddigwydd. Holodd yr aelodau beth oedd yn cael ei wneud i gyflogi mwy o staff, a oedd hysbysebu wedi cynyddu ac a oedd rhaglen fwy o faint am gael ei rhoi ar waith.

Atebodd Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau mai'r rheswm eu bod yn mynd allan i ehangu'r Tîm oedd i ganolbwyntio ar y ddarpariaeth digartrefedd a'r pwyntiau lle roedd pwysau, eu bod yn gweithio'n galed iawn gydag Adnoddau Dynol (AD) o ran adolygu disgrifiadau'r swyddi a'r manylebau person er mwyn eu galluogi i fod yn rhagweithiol a defnyddio holl sianeli'r cyfryngau perthnasol a gefnogir drwy AD.

Gofynnodd yr Aelodau beth oedd yr Awdurdod yn ei wneud i ymgysylltu â landlordiaid rhentu preifat i'w galluogi i'n cynorthwyo i ymdrin â diffyg tai.

Esboniodd swyddogion fod gwahaniaeth mawr rhwng adenillion y lwfans tai lleol a'r sector rhentu preifat a'i fod yn lleihau cymorth y sector rhentu preifat i raddau, ond eu bod yn lloio LIC ynghylch lefelau lleol y lwfans tai i weld a ellid ei gynyddu. Roeddent hefyd wedi cyflwyno cynlluniau i gefnogi defnyddwyr gwasanaeth o fewn y sector rhentu preifat a phe bai unrhyw broblemau ariannol neu unrhyw bryderon gan y landlord, yna byddai'r partner niwtral hwn ar gael. Roeddent hefyd yn ystyried ehangu'r cynllun prydlesu oedd wedi gweithio'n dda ac a allai hefyd gefnogi tenantiaid i'r sector preifat gyda bond a rhent ymlaen llaw.

Gofynnodd yr Aelodau a allent fod yn arloesol yn y ffordd y gellid defnyddio eu hadnoddau ariannol pan nad oedd y farchnad yn gweithio iddynt, er enghraifft, prynu gwesty neu gyfleuster tebyg, a gofynnwyd a oedd rheswm deddfwriaethol pam na ellid gwneud hyn.

Dywedodd swyddogion fod yr achos y cyfeiriwyd ato wedi symud yn gyflym ac nad oeddent mewn sefyllfa i symud mor gyflym â hynny a bod angen iddynt edrych ar ba lety fyddai ei angen wrth symud ymlaen. Roeddent yn esbonio bod cyfyngiadau hefyd ar yr hyn y gallent ei ariannu a'i ddarparu yn y dyfodol. At hynny, wrth symud ymlaen nid oedd LIC yn gweld llety mewn gwesty yn addas i'r diben o ran darparu tenantiaeth sicr.

Mewn ymateb i ymholiad ynghylch ei weledigaeth i ddatrys yr argyfwng, dywedodd Aelod y Cabinet dros Lesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol fod hwn yn argyfwng cenedlaethol ledled Cymru a'r Deyrnas Unedig a'u bod mewn sefyllfa lle roeddent yn wynebu toriadau dyfnach oherwydd rhesymau allanol na ellid eu hosgoi. Dywedodd fod angen iddynt fod yn edrych ar atebion creadigol a'u bod yn gweithio fel Cabinet gyda'r Tîm i ddal i edrych ar atebion gwahanol a newydd wrth symud ymlaen yn ogystal â chyda'r Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig.

Roedd yr aelodau'n bryderus bod nifer y bobl yr adroddwyd eu bod yn cysgu allan yn anghywir, gan gyfeirio at adroddiad LIC oedd yn manylu ar y rhai oedd yn cysgu allan ar 31 Awst 2022.

Eglurodd Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau nad oeddent yn tan-adrodd a'u bod yn adrodd yn unol â Chanllawiau LIC ar bwynt mewn amser ar ddiwrnod penodol pryd y gofynnodd LIC iddynt gyfrif. Dywedodd fod eu partner yn y trydydd sector wedi cynnal y

cyfrifiad ac nad oedd yn cofnodi ond pan fyddai LIC yn gofyn am hynny yn unol â'r Awdurdodau eraill, ac felly byddai gwahaniaethau ar y naill ochr i'r pwynt hwnnw; nid oedd yn golygu eu bod yn llai gweithredol o ran ceisio lliniaru neu leihau'r niferoedd hynny. Roeddent yn ymwybodol o'u holl gymuned cysgu allan ar draws y fwrdeistref drwy eu Tîm Ailosod.

Cyfeiriodd yr Aelodau at ddarparu tai brys yn dilyn achosion megis trychineb naturiol, llifogydd, neu dân naturiol neu ddomestig a gofyn beth oedd strategaeth a pholisi'r Cyngor a pha mor gyflym y gallent gael pobl oedd yn ddiodefwr y math yma o sefyllfa i mewn i lety. Gan gyfeirio at baragraff 4.8 yn yr adroddiad a Chanllawiau newydd LIC oedd yn barnu bod gwestai yn llety anaddas, gofynnwyd pa waith yr oedd yr Awdurdod Lleol yn ei wneud ar gyfer tenantiaid cymdeithasol a phreifat nad oedd gan eu landlordiaid yswiriant digonol i ddarparu tai brys a pherchnogion tai preifat nad oedd ganddynt yswiriant digonol, fel mai'r canlyniad oedd troi at yr Awdurdod Lleol.

Atebodd Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau drwy ddweud y byddent, yn achos aelwyd unigol, yn delio â'r mater fel cyflwyniad digartrefedd yn dod i'r amlwg. Fodd bynnag, pe bai ar raddfa fwy, byddent yn gweithredu eu cynlluniau adfer mewn argyfwng fel y gallent hwyluso llety tymor byr yn y Ganolfan Fywyd ym Mhen-y-bont ar Ogwr. O ran safbwynt LIC nad oedd llety gwesty yn addas i'r diben ar gyfer gofyniad llety tenantiaeth hirdymor, roeddent yn gweithio gyda phartneriaid ac yn edrych ar gyfleoedd cronfa drosiannol a pheidio â defnyddio gwestai, sef eu datganiad sefyllfa yn y pen draw.

Bu'r aelodau'n trafod cynnal demograffeg ar draws y gymuned er mwyn cyrraedd y boblogaeth ehangaf. Roeddent yn dyfalu tybed beth oedd yn cael ei wneud gyda Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig, yn arbennig, i sicrhau eu bod yn diogelu cynladwyedd eu cymunedau fel y gall pobl hŷn gadw eu gwreiddiau yn eu cymunedau, a'u galluogi i symud allan o eiddo sy'n anaddas neu'n anhygyrch am ba reswm bynnag ac yn gallu cynnal eu hannibyniaeth yn y gymuned leol mewn eiddo gydag 1 neu 2 ystafell wely neu eiddo sy'n addas ar gyfer eu hanghenion.

Atebodd y LCC eu bod yn cynorthwyo pobl i aros yn hapus ac yn iach yn eu cartrefi drwy ddefnyddio Grantiau ac addasiadau a chefnogi asiantaethau trydydd sector fel Gofal a Thrwsio. Yn ogystal â'r stoc oedd ganddynt yn yr ardal ar y pryd, roeddent bob amser yn ceisio datblygu llety newydd, lle gallent wneud fflatiau llawr gwaelod yn yr ardal mor hygyrch â phosibl ac adeiladu llety llai fel fflatiau gydag 1 neu 2 ystafell wely lle gallent, ac roedd cymorth drwy'r Grant Tai Cymdeithasol yn seiliedig ar yr angen am dai yn yr ardal. Roeddent yn dweud y gallai byngalos fod yn ddrud i'w datblygu ac nad oedd tir ar gael bob amser i wneud y datblygiadau hynny'n ymarferol wrth symud ymlaen, ond eu bod yn sicr bob amser yn ceisio creu cymunedau cymysg a, lle bo'n bosibl, gadw pobl yn eu cartrefi.

Gyda golwg ar y Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) (y Ddeddf) newydd sy'n datgan bod yn rhaid i dai cymdeithasol fod yn addas i bobl fyw ynddynt, gofynnodd yr Aelodau a fyddai hynny'n ymestyn yr amseroedd gwag gan fod angen i'r tai fodloni meini prawf cymwys penodol megis synwryddion carbon monocsid a larymau mwg gwifredig.

Dywedodd y LCC eu bod yn cynnal asesiad o ran gofynion y Ddeddf oedd yn dod i rym a'r cynnydd mewn safonau, ond na fyddent yn hoffi ei gweld yn effeithio ar eiddo gwag. Dywedasant fod rhai o'r pethau a grybwyllwyd gan yr Aelodau megis larymau mwg a charbon monocsid wedi eu sicrhau eisoes. Er bod y Ddeddf yn cyflwyno safon uwch ar gyfer llawer o stoc ar rent ac oddeutu tri ar ddeg o delerau gwahanol o ran addasrwydd yr eiddo i bobl fyw ynddynt, ac roeddent wrthi'n gweithio drwy'r hyn a olygai'r safonau hynny.

Mynegodd yr Aelodau bryder ynghylch ôl-groniad y gwaith atgyweirio a chynnal a chadw eiddo oedd wedi cronni ers pandemig Covid a'r angen i fynd i'r afael â'r gwaith cynnal a chadw cyffredinol er mwyn lles yn enwedig y bobl hŷn oedd yn byw ac wedi byw yn yr eiddo ers deugain mlynedd neu fwy.

Sicrhaodd Prif Weithredwr Tai y Cymoedd i'r Arfordir yr aelodau eu bod yn gwneud cynnydd ar yr ôl-groniad oedd yn ganlyniad y pandemig. Eglurodd fod ganddynt bot o arian yr oedd angen iddynt ei flaenoriaethu yn seiliedig ar arolygon cyflwr pob un o'u heiddo. Dywedodd nad oeddent yn derbyn ond taliad gwaddol am y pum mlynedd cyntaf ar ôl Trosglwyddo Stoc Tai i gwrdd ag addewidion tenantiaid a bod colli buddsoddiad wedi bod yn amlwg ym Mhen-y-bont ar Ogwr, ond eu bod yn mynd i'r afael ag ef ac wedi bod yn cael cefnogaeth aelodau lleol y Senedd i symud hyn ymlaen. Gorffennodd drwy ddweud bod pob un o'u heiddo wedi cael arolwg cyflwr, y maent yn ei ddefnyddio i flaenoriaethu, a'u bod yn gwneud gwelliannau, bod eu cwynion wedi lleihau a'r ôl-groniad o ran atgyweiriadau arferol wedi lleihau.

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd rhagor o gwestiynau i'r Gwahoddedigion, diolchodd iddynt am fod yn bresennol a gadawsant hwythau'r cyfarfod.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, gwnaeth y Pwyllgor yr argymhellion a ganlyn:

1. Bod y Pwyllgor yn ysgrifennu at Reolwr Grŵp y Gwasanaethau Cynllunio a Datblygu i ofyn sut i sicrhau gwell ymgynghori rhwng Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (LCC) a datblygwyr tai ynghylch y mathau a'r niferoedd cyfatebol o lety sy'n cael eu hadeiladu a'r flaenoriaeth ar gyfer eiddo i'r Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig.
2. Bod y Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (LCC) yn darparu ymateb ysgrifenedig ar eu syniadau tymor byr a thymor canolig i fynd i'r afael â'r argyfwng tai a sut i ddod â mwy o gyfleoedd ymlaen.

Gofynnodd y Pwyllgor ymhellach am:

1. Wybodaeth am faint o gyn-filwyr/cyn-aelodau'r lluoedd arfog oedd wedi ymgylwyno'n ddigartref i'r Awdurdod ac angen llety.
2. Gwybodaeth gan yr Adran Rheoli Datblygu ynghylch datblygiadau tai cymdeithasol blaenorol a faint o unedau tai cymdeithasol oedd wedi cael eu cwtogi yn gyfnewid am arian¹⁰⁶.

Gofyn i'r Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (LCC) a oedd modd iddynt ddarparu gwybodaeth am y Grant Addasiadau Ffisegol (PAG) oedd ar gael a'r effaith a gâi ar restrau aros am dai i bobl ag anableddau neu rai oedd yn disgwyl am Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl.

16. DIWEDDARIAD AR Y FLAENRAGLEN WAITH

Cyflwynodd y Swyddog Craffu y Flaenraglen Waith (FWP) yn Atodiad A i'r Pwyllgor ei thrafod a'i hystyried, gan ofyn am unrhyw wybodaeth benodol a nodwyd gan y Pwyllgor i'w chynnwys yn yr eitemau ar gyfer y ddau gyfarfod nesaf, gan gynnwys y bobl y dymument eu gwahodd i fynychu. Gofynnodd i'r Pwyllgor nodi unrhyw eitemau pellach i'w hystyried ar y Flaenraglen Waith gan gofio'r meini prawf dethol ym mharagraff 4.3 a gofynnodd i'r Pwyllgor nodi y byddai'r Flaenraglen Waith ar gyfer y Pwyllgor yn cael ei hadrodd wrth gyfarfod nesaf y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol.

PWYLLGOR CRAFFU TESTUN 3 - DYDD LLUN, 14 TACHWEDD 2022

Ni nodwyd unrhyw eitemau pellach i'w hystyried ar y Flaenraglen Waith o ystyried y meini prawf dethol ym mharagraff 4.3, a gellid ailystyried hyn yn y cyfarfod nesaf.

Nid oedd unrhyw geisiadau i gynnwys gwybodaeth benodol yn yr eitem ar gyfer y cyfarfod nesaf.

PENDERFYNWYD: Bod y Pwyllgor yn cymeradwyo'r Flaenraglen Waith yn Atodiad A, yn nodi yr adroddid am y Flaenraglen Waith wrth gyfarfod nesaf y Pwyllgor
Trosolwg a Chraffu Corfforaethol ac yn nodi'r Argymhellion yn y Daflen Weithredu Monitro yn Atodiad B.

17. **EITEMAU BRYD**

Dim

Presennol

Y Cynghorydd P Davies – Cadeirydd

S J Bletsoe
W J Kendall
MJ Williams

N Clarke
J E Pratt

C Davies
G Walter

M J Evans
I Williams

Swyddogion:

Lucy Beard	Swyddog Craffu
Nicola Echanis	Pennaeth Addysg a Chymorth Cynnar
Rachel Keepins	Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Meryl Lawrence	Uwch Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Craffu
Claire Marchant	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles
Jessica Mclellan	Swyddog Craffu
Janine Nightingale	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau
Andrew Thomas	Rheolwr Grŵp - Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol

19. DATGANIADAU O FUDDIANNAU

Fe wnaeth yr aelodau a restrir isod ddatgan buddiant personol yn eitem 3 ar yr Agenda - Dyletswydd, Aseiad a Chynllun Gweithredu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae i Sicrhau Cyfleoedd Digonol ym Mwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, fel y nodir:

Y Cynghorydd Ian Williams, Aelod o Gyngor Tref Pen-y-bont ar Ogwr, Llywodraethwr Ysgol Gynradd yr Hengastell ac Ysgol Gyfun Brynteg.

Y Cynghorydd Jonathan Edward Pratt, Aelod o Gyngor Tref Porthcawl.

Y Cynghorydd Melanie Evans, Aelod o Gyngor Tref Pencoed, Llywodraethwr Cymunedol Ysgol Gyfun Pencoed ac Ysgol Gynradd Croesty.

Y Cynghorydd Paul Davies, Aelod o Gyngor Tref Maesteg, Llywodraethwr Ysgolion Cynradd Caerau a Nantyllyllon.

Y Cynghorydd Steven Bletsoe, Aelod o Gyngor Tref Pen-y-bont ar Ogwr, Aelod o Gyngor Cymuned Coety Uchaf a Llywodraethwr Ysgol Penybont.

Y Cynghorydd Martyn Williams, Aelod o Gyngor Cymuned Coety Uchaf a Chyngor Cymuned y Santes Ffraid Leiaf.

20. DYLETSWYDD, ASESIAD A CHYNLLUN GWEITHREDU DIGONOLRWDYDD
CYFLEOEDD CHWARAE I SICRHAU CYFLEOEDD DIGONOL YM MWRDEISTREF
SIROL PEN-Y-BONT AR OGWR

Cyflwynodd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles yr Adroddiad ac eglurodd bod yr hawl i chwarae yn hawl canolog i blant Cymru, nid i'r plant lleiaf yn unig ond drwodd hyd at 25 mlwydd oed. Roedd yr adroddiad yn adlewyrchu effaith pandemig COVID-19 a'r cyfnodau clo estynedig ar blant a phobl ifanc. Eglurodd,

yn ogystal â deall yr asesiad, ei bod hefyd yn bwysig nodi'r cynllun gweithredu a oedd ynghlwm a dull y Cyngor cyfan a phartneriaeth, oedd ei angen i gyflawni'r cynllun gweithredu hwnnw.

Rhoddodd Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles gyflwyniad ar yr asesiad drafft, gan egluro bod y drafft wedi cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru fel yr oedd angen ym mis Mehefin, a bod y broses yn parhau drwy'r pwyllgor craffu ac yn y pen draw i'r Cabinet i'w gymeradwyo. Cylch tair blynedd oedd hwn ond roedd cynllunio gweithredu blynyddol hefyd a chyfle i ymgysylltu ar y materion amrywiol drwy gydol y flwyddyn.

Diolchodd y Cadeirydd i Reolwr y Grŵp Atal a Lles am y cyflwyniad a thrafododd yr Aelodau'r canlynol:

Cyfeiriodd Aelod at yr ymadrodd "Un Cyngor" a gofynnodd sut roedd hyn yn gweithio mewn perthynas â'r adroddiad hwn.

Dywedodd y Rheolwr Grŵp ar gyfer Atal a Lles fod yna Ganllawiau Cenedlaethol ar sut y dylai hyn weithio, gydag arweinyddiaeth strategol drwy Aelod y Cabinet dros Les a Chenedlaethau'r Dyfodol, Cyfarwyddwr Corfforaethol arweiniol a chefnogaeth gan Gyfarwyddiaethau y Cymunedau ac Addysg. Roedd y materion yn croesi drosodd a dylai'r holl bartneriaid perthnasol fod yn meddwl y tu hwnt i'w maes gwaith penodol hwy eu hunain a sut yr oedd yn rhyngweithio a'r effaith o ran y Cyngor yn ehangach. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol dros Wasanaethau Cymdeithasol a Llesiant fod hyn yn cael ei ddangos gan nifer Aelodau'r Cabinet, Cyfarwyddwyr Corfforaethol a Chynrychiolwyr oedd yn bresennol yn y cyfarfod a bod y partneriaid allweddol, Halo, Awen, BAVO ac ysgolion, i gyd yn allweddol i'r ddarpariaeth, yn unigol ac ar y cyd.

Gofynnodd y Cadeirydd am i ddolen gyswllt i'r Canllawiau Cenedlaethol gael ei chylchredeg i Aelodau'r Pwyllgor.

Cyfeiriodd Aelod at 4.3c yn yr adroddiad: "I roi sylw i blant a phobl ifanc ag anghenion amrywiol, gan gynnwys y rhai sy'n byw gydag anableddau neu anghenion ychwanegol" a gofynnodd a oedd yr Awdurdod wedi bod yn ymgynghori â phobl anabl, plant, rhieni a gofalwyr ac wedi eu cynnwys yn y cynlluniau ar gyfer gwella.

Dywedodd Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles fod ganddo ef blant ag anableddau a'i fod tan yn ddiweddar wedi bod yn Aelod o Fwrdd Anableddau Cymru, oedd yn rhedeg rhaglenni pwrpasol a bod adborth o ddiwrnodau darganfod wedi dylanwadu ar y gweithgareddau a'r cyfleoedd. Fe wnaethant gynnal arolwg ymhlith tua 300 o bobl ifanc ag anghenion ychwanegol fel rhan o arolwg mwy oedd wedi darparu data penodol. Roeddent wedi ceisio dal lleisiau pobl ifanc ag anableddau, heb i bobl siarad ar eu rhan.

Esboniodd yr Aelod fod ei gwestiwn ef yn ymwneud yn bennaf â meysydd chwarae yn cael cyfarpar hygyrch i blant mewn cadeiriau olwyn ac nad oedd un darn o offer maes chwarae oedd yn hygyrch i gadeiriau olwyn yn Wardiau Canolog Pen-y-bont ar Ogwr, oedd yn golygu bod y rhan hon o Ben-y-bont ar Ogwr heb unrhyw offer hygyrch i gadeiriau olwyn.

Dywedodd Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles mai un o'r heriau oedd wrth edrych ar y darlun ehangach, bod ychydig dros 40 o blant yn mynychu Heronsbridge mewn cadeiriau olwyn a bod gan yr ysgol honno siglen a chylchfan hygyrch i gadeiriau olwyn. Roedd ugain o blant ar draws y cynradd a'r uwchradd ond nid oedd yn gwybod pa nifer a allai drosglwyddo o'r gadair olwyn i'r offer. Roedd defnyddwyr cadeiriau olwyn yn cyfrif am un rhan, roedd yna hefyd 600 o bobl ifanc ag awtistiaeth a 700 gyda phroblemau ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol a'r rheiny â namau synhwyraidd.

Atebodd Aelod y Cabinet dros Les a Chenedlaethau'r Dyfodol fod yn rhaid iddynt nid yn unig fod yn Un Cyngor, ond hefyd yn Un Fwrdeistref Sirol. Croesawai gyfranogiad yr holl Aelodau gan fod hon yn ddarpariaeth gynyddol ond roedd hefyd yn cydnabod y swm enfawr o ymgynghori oedd wedi cael ei gynnal eisoes.

Dywedodd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau mai'r bwriad oedd y byddai gan bob Ward o leiaf un maes gydag offer chwarae hygyrch ar draws y Fwrdeistref.

Cyfeiriodd Aelod at y goblygiadau ariannol yn yr adroddiad eglurhaol gan fod hwn yn ddarn o waith pellgyrhaeddol, cynhwysfawr a'i bod yn annerbyniol darllen bod y goblygiadau ariannol yn ansicr a gofynnodd am esboniad pellach.

Atebodd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles y bu buddsoddiad sylweddol mewn meysydd chwarae eisoes fel rhan o'r gyllideb ar gyfer eleni. Câi'r gyllideb ar gyfer y flwyddyn nesaf ei gosod gan y Cyngor yn y flwyddyn newydd unwaith y byddai'r setliad wedi cael ei dderbyn a byddai angen i'r blaenoriaethau yn y cynllun hwn ynghyd â'r holl flaenoriaethau eraill ar draws y Cyngor fod wedi cael eu costio'n briodol a'u hystyried fel rhan o'r broses honno o osod y gyllideb. Byddai angen i waith y Grŵp Arweinyddiaeth Strategol fynd i mewn i fanylion goblygiadau cyllidebol yr holl elfennau, ond roedd yn ddarlun symudol oherwydd bod yr arian yn dod drwodd mewn amrywiol ffyrdd.

Cyfeiriodd Aelod at sylw Aelod y Cabinet y dylid edrych arno fel un Fwrdeistref Sirol yn hytrach nag ardaloedd unigol a thynnodd sylw at y datganiad a wnaed gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol y dylai pobl gael mynediad at fannau gwyrdd o fewn 20 munud o gerdded o'u tŷ. Dywedodd os oeddent am greu amgylchedd carbon isel yna na allent ddisgwyl i'r rheiny ag anghenion ychwanegol deithio'n bell, ac felly bod yn rhaid iddynt weithredu fel Cynghorwyr Wardiau ac ymgyrchu dros faterion lleol.

Eglurodd Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles y bu ansicrwydd erioed yn y maes hwn ond y bu buddsoddiad sylweddol mewn cyfleusterau chwarae yn ddiweddar. Roeddent yn edrych ar sut i gyfuno adnoddau i gael y gwerth gorau ohonynt ac ar ffyrdd o ddod â phartneriaid i mewn. Roeddent wedi costio'r cynllun yn wreiddiol ond roedd ychydig o ansicrwydd ynglŷn â pheth o'r cyllid.

Eglurodd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau nad â chyfleusterau chwarae yn unig yr oedd hyn yn ymwneud ac, o ran manau gwyrdd, bod yn rhaid iddynt sicrhau bod y rhain yn gwbl hygyrch. Byddai hyn yn cymryd llai o adnoddau ac roedd yn cael ei anwybyddu'n aml.

Cyfeiriodd Aelod at flynyddoedd 2016 a 2019 ar dudalen 30 o'r adroddiad a gofynnodd a oedd y ffigurau hyn 3 blynedd allan o ddyddiad. Dywedodd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles fod y ffigurau ar gyfer y cyfnod presennol a bod angen diweddarau'r dyddiadau.

Cyfeiriodd Aelod at yr asesiad o'r boblogaeth oedd yn seiliedig ar ddata yn 2019 a gofynnodd a oedd y data a ddisgwyliid yn gynnar yn haf 2022 wedi dod i law? Atebodd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles nad oeddent wedi diweddarau'r holl asesiadau o anghenion â'r data newydd ond ei bod yn ddogfen fyw, bod yr asesiad yn cael ei gynnal ar un pwynt mewn amser ac y byddai ymgysylltu'n parhau gan arwain at newidiadau yn y blaenoriaethau yn seiliedig ar ddata a thystiolaeth newydd.

Gofynnodd Aelod ai'r pandemig oedd yn gyfrifol am y ffaith fod nifer o'r dangosyddion wedi newid o wyrdd i ambr. Eglurodd Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles fod hwn yn gyfrannwr mawr. Roeddent wedi cynnal arolwg o 4,300 o bobl ac roedd yr effaith

negyddol yn bennaf o ganlyniad i newidiadau yn eu ffordd o fyw megis lefelau is o weithgarwch. Ychwanegodd fod yna bethau cyffredin ar draws y setiau data.

Ychwanegodd Aelod y Cabinet dros Lesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol nad Covid yn unig oedd yn effeithio ar gyflawni neu ymgysylltu, roedd yna hefyd lu o bethau newydd fel yr effaith ar iechyd meddwl a ffordd o fyw, a byddai gweithio gyda chymunedau i ailadeiladu hynny yn allweddol dros yr ychydig flynyddoedd nesaf.

Gofynnodd y Cadeirydd pa gamau oedd yn cael eu cymryd i gynyddu cyfranogiad. Eglurodd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant fod yr Haf o Hwyl yn fenter fawr ledled Cymru. Roedd y tîm yn gweithio gyda phartneriaid o amgylch y rhai mwyaf agored i niwed ar brosiectau fel y Ganolfan i Rai Agored i Niwed a Diwrnodau Darganfod gan ganolbwyntio ar y plant yr effeithiwyd arnynt fwyaf gan y pandemig. Cafwyd problemau hefyd o ran sicrhau gweithlu i ddarparu'r rhaglenni haf. Roedd amrywiaeth o becynnau pwrpasol yn datblygu, yn seiliedig ar y rhagdybiaeth y byddai plentyn, heb les da, yn llai tueddol o gymryd rhan mewn chwarae, chwaraeon, y celfyddydau neu beth bynnag.

Dyweddodd Aelod mai dim ond 5 Cyngor Tref a Chymuned oedd wedi ymateb ac mai'r dyddiad cau ar gyfer ymatebion oedd Mai 2022 sef mis yr etholiad. Os oedd ymatebion i'w derbyn erbyn dyddiad cau, yna dylai Swyddogion fod yn ymwybodol o amseriad y dyddiadau cau ar gyfer ymatebion.

Cyfeiriodd Aelod at gael gwared ar arwyddion 'dim gemau pêl' i annog mwy o blant i chwarae yn y gymuned. Eglurodd fod un o Landlordiaid Cymdeithasol yr ardal wedi ysgrifennu llythyrau at drigolion yn dweud wrthynt y byddent yn torri eu cytundebau tenantiaeth pe byddent yn caniatáu i'w plant chwarae yn y stryd. Roedd trigolion wedi codi hyn, roedd cyfarfod cyhoeddus wedi'i gynnal lle derbyniwyd nad oedd ganddynt hawl i wneud hynny. Yn y cyfarfod hwn esboniodd trigolion eu bod wedi bod yn disgwyl bron i 5 mlynedd i barc chwarae gael ei ariannu o dan arian Adran 106, oedd eisoes wedi cael ei drosglwyddo i CBS Pen-y-bont ar Ogwr. Roedd Aelod Ward wedi bod yn gweithio i ddatrys y mater hwn ac wedi cael gwybod y gallai fod taliad uniongyrchol i'r Cyngor Cymuned i osod y parc, ond wedi derbyn cyngor gwahanol yn ddiweddarach. Gofynnodd sut y gallent ddylanwadu ar ymddygiad anfuddiol gan y Cymdeithasau Tai a hefyd yng ngoleuni'r sgwrs am Un Cyngor, sut y gallent gydweithio i osod y parc.

Eglurodd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau ei fod wedi cyfarfod â Swyddogion yn ddiweddar a bod y maes chwarae hwnnw allan i dendr ar gyfer dylunio ac adeiladu. Dywedodd Aelod y Cabinet dros Les a Chenedlaethau'r Dyfodol fod hyn yn ymwneud â sut yr oedd y Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yn cael eu dwyn i gyfrif fel sefydliadau yr oedd yn rhaid iddynt weithio gyda hwy, a chytunodd i godi'r mater gyda'r LCC ar y cyfle nesaf.

Cyfeiriodd Aelod at ddarparu mannau agored a gofynnodd a oedd dau faes chwarae yn cynnig darpariaeth ddigonol ar gyfer 5.5 mil o drigolion yn Ward Hengastell. Atebodd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau, fel yn y CDLI diwygiedig, fod yr Archwiliad Chwarae a Gofod Awyr Agored yn nodi bod gan lawer o Wardiau ddiffyg darpariaeth chwarae, a bod ymrwymiad i adnewyddu'r mannau presennol cyn creu rhai newydd.

Cyfeiriodd Aelod at faw cŵn a digwyddiadau diweddar yn ei Ward ac awgrymodd y gallai arwyddion yn nodi mannau chwarae annog perchnogion cŵn cyfrifol i gadw eu hanifeiliaid anwes i ffwrdd o'r mannau hynny gan eu gwneud yn fwy diogel i blant chwarae ynddynt. Cytunodd a chadarnhaodd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau fod adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet yn fuan ynghylch Gorchymyn Diogelu Mannau Cyhoeddus fyddai'n ei gwneud yn bosibl mynd i'r afael â'r mater hwn.

Gofynnodd Aelod a oedd modd cynnig rhai camau cadarnhaol mewn perthynas ag C14 i'w dynnu allan o goch ac yn syth i wyrdd, yn hytrach na'r posibilrwydd o ailedrych arno. Atebodd Aelod y Cabinet dros Les a Chenedlaethau'r Dyfodol fod llawer o faterion yn cael eu codi mewn perthynas â chodi tai i safon ond byddai'n codi hyn gyda Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig ac yn parhau i'w godi wrth symud ymlaen.

Cyfeiriodd Aelod at gost cyfleusterau ysgol ar gyfer chwaraeon ar lawr gwlad. Yn CCYD roedd 3 maes pob tywydd. Yn ddiweddar roedd gemau llawr gwlad wedi cael eu trefnu ond bu'n rhaid eu gohirio oherwydd bod y cae yn ddirlawn, ond nid oeddent yn gallu defnyddio'r caeau pob tywydd oherwydd ei fod yn rhy gostus, neu roedd canfyddiad y byddai'n rhy gostus. Roedd enghraifft debyg yng Nghoety gydag ystafell gymunedol, nad oedd yn cael ei defnyddio'n aml gan y gymuned oherwydd cost ei defnyddio. Gofynnodd pam na allai'r cyfleusterau hyn fod ar gael yn haws. Atebodd Aelod y Cabinet dros Addysg fod y lleiniau hyn ar gyfer defnydd cymunedol. Câi'r ffioedd eu pennu gan Benaethiaid a Chyrff Llywodraethol. Roedd yna ganllawiau ar beth oedd defnydd cymunedol ac roedd yn hapus i gydweithio ag ysgolion ar y mater hwn. Roedd hefyd yn dibynnu ar yr hyn yr oedd y clybiau yn fodlon ac yn gallu fforddio ei dalu. Roedd ysgolion wrth galon y gymuned a dylent fod at ddefnydd y gymuned a dylai'r pris adlewyrchu hynny tra hefyd yn ystyried adennill costau. Cytunodd Aelod y Cabinet dros Addysg i siarad â'r Aelod yn dilyn y cyfarfod i drafod y mater ymhellach.

Gofynnodd Aelod a oedd mecanwaith ar gyfer medru defnyddio cyfleusterau ar fyr rybudd. Atebodd Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles fod cyfuniad o drefniadau yn eu lle. Roedd galw mawr am y cyfleusterau hyn ac roedd cost eu gweithredu yn uchel.

Gofynnodd Aelod am bwynt F8 ar dudalen 72 yr adroddiad, "Mae gan yr Awdurdod Lleol ffordd hygyrch ac adnabyddus o drefnu cau ffyrdd dros dro, er mwyn galluogi mwy o blant i chwarae y tu allan i'w cartrefi". Dywedodd nad oedd y broses yn hysbys iawn a gofynnodd am ragor o wybodaeth. Cytunai Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles nad oedd yn adnabyddus iawn ac na ddylai fod yn ambr. Bu'r Aelodau yn trafod cost cau ffordd a gwirfoddolwyr i gefnogi'r cynllun a chytunodd Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles i edrych ar y mater hwn eto.

Teimlai Aelod fod diffyg cyfle i gael sgwrs agored uchelgeisiol rhwng y Cyngor Tref a Chymuned a'r Cyngor. Roedd Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles, y broses CAT a Chytundebau Adran 106 mewn gwahanol feysydd, ac felly nid oedd pethau'n gydgyssylltiedig ac nid oedd yn bartneriaeth iawn. Atebodd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau fod angen iddynt wneud yn well o ran gweithio gyda Chynghorau Tref a Chymuned ac y dylent weithio ar y maes hwnnw.

Gofynnodd Aelod sut y trefnwyd yr arolwg ar gyfer grwpiau oedran 0-3 oed a gynhaliwyd gydag ysgolion partner. Ychwanegodd y byddai mwy o ymgysylltu ar gyfer gweithgareddau i blant 0-3 oed yn ddefnyddiol. Cytunodd Rheolwr y Grŵp ar gyfer Atal a Lles i rannu'r wybodaeth oedd ganddo.

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd unrhyw gwestiynau pellach ar gyfer y gwahoddedigion a diolchodd iddynt am eu presenoldeb a gadawsant y cyfarfod.

PENDERFYNWYD:

Yn dilyn ystyriaeth fanwl a thrafodaethau gyda Swyddogion ac Aelodau'r Cabinet, gwnaeth y Pwyllgor yr Argymhellion a ganlyn:

1. Wrth geisio barn Cynghorau Tref a Chymuned, dylai Swyddogion fod yn ymwybodol o amseriad dyddiadau cau ymateb i arolygon, a cheisio osgoi

amseroedd traddodiadol brysur i Gynghorau, megis dechrau mis Mai, er mwyn sicrhau cymaint o ymgysylltu â phosibl. (CM/AT)

2. Dylid ystyried a ddylai fod mecanwaith yn ei le i alluogi clybiau/mudiadau i ddefnyddio cyfleusterau cymunedol, megis meysydd chwaraeon, y tu allan i oriau arferol, pe bai'r tywydd yn eu hatal rhag defnyddio eu cyfleusterau arferol. (CM/AT)
3. Ystyried sut y gellid cryfhau'r bartneriaeth rhwng y Cynghorau Tref a Chymuned a Chyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr er mwyn sicrhau mwy o gydlyniant a pherthynas lai trafodaethol. (CM/AT)
4. Bod swyddogion yn myfyrio ar ba mor adnabyddus yw'r weithdrefn ar gyfer cau ffyrdd dros dro ac ystyried beth yw'r ffordd orau o hyrwyddo'r weithdrefn. (CM/AT).
5. Dylid ystyried ailedrych ar amcan codi arwyddion megis Arwyddion Blaenoriaeth Chwarae ac archwilio gyda Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig y posibilrwydd o gael gwared ar yr arwyddion Dim Gemau Pêl presennol lle bo'n briodol, er mwyn annog mwy o blant i chwarae y tu allan i'w cartrefi. (CM/AT)

Gwybodaeth ychwanegol:

Gwnaeth y Pwyllgor gais am:

6. Y Canllawiau Cenedlaethol ar ddull 'Un Cyngor' ac esboniad o beth yw proses a dyheadau 'Un Cyngor' mewn perthynas â'r adroddiad yn ogystal â sut mae'r model o arweinyddiaeth strategol o fewn y Canllawiau yn gweithredu. (CM/AT)
7. Cadarnhad o sut yr ymgysylltodd yr Awdurdod Lleol â safbwyntiau plant 0-3 oed neu eu teuluoedd yn yr arolwg Lles Teuluoedd ar gyfer grwpiau oedran 0-3 oed a gynhaliwyd gydag ysgolion partner. (CM/AT)

21. DIWEDDARIAD AR Y FLAENRAGLEN WAITH

Cyflwynodd y Swyddog Craffu y Flaenraglen Waith amlinellol ddrafft arfaethedig i'r Pwyllgor, oedd ynghlwm yn Atodiad A i'r adroddiad i'w thrafod a'i hystyried. Câi blaenraglen waith y SOSC ei chynnwys yn yr adroddiad nesaf i COSC gydag unrhyw ddiweddariadau o bob cyfarfod wedi eu cynnwys.

Eglurodd y Swyddog Craffu fod y Daflen Weithredu Monitro'r Argymhellion ynghlwm fel Atodiad B i olrhain ymatebion i argymhellion y Pwyllgor. Tynnodd sylw'r Aelodau at Atodiad A ac at ychwanegu Strategaeth Ariannol Tymor Canolig Drafft 2022/23 i 2025/26 a Chynigion y Gyllideb, oedd ar 23 Ionawr 2023. Dywedodd y câi'r Strategaeth Ddigartrefedd yn awr ei threfnu ar gyfer mis Ebrill a gyda chytundeb y Pwyllgor, byddai Strategaeth Di-Garbon Net Pen-y-bont ar Ogwr 2030, y Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth a Ffrydiau Gwaith Gwasanaethau Gwastraff y Dyfodol yn cael eu trefnu ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol.

Eglurodd Aelod ei fod yn siomedig nad oeddent wedi gweld adroddiad Just Solutions i Barciau Mawr ar gyfer CBS Pen-y-bont ar Ogwr. Roedd hwn wedi'i anelu at Gaeau Trecelyn, Parc Lles Maesteg ac Aberfields gan gynnwys Caeau Chwarae Waun Llwyd ac roedd yn gobeithio nad oedd unrhyw argymhellion yn yr adroddiad hwnnw a oedd yn gorgyffwrdd â phenderfyniadau a wnaed yn y cyfarfod hwnnw. Cadarnhaodd y Cadeirydd nad oedd yr adroddiad ar gael eto ond y disgwyliod ef yn fuan. Gofynnodd yr Aelod a ellid cynnwys yr adroddiad yn y Flaenraglen Waith.

Awgrymodd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd y gallent ystyried y manylion pan fyddai'r adroddiad wedi cael ei gyhoeddi a phenderfynu a ddylai ddod i gyfarfod yn y dyfodol i'w ystyried neu gael ei ddsbarthu fel eitem wybodaeth. Nid oedd yr un Swyddog wedi gweld yr adroddiad ond gellid ei gysylltu â Throsglwyddo Asedau Cymunedol ac os felly byddai'n fwy priodol cael eitem ar drosglwyddo asedau cymunedol yn gyffredinol. Gallent anfon yr adroddiad at Aelodau'r Pwyllgor gan wahodd sylwadau a phenderfynu ar y ffordd orau ymlaen.

Cyfeiriodd aelod at dudalen 141, y Gronfa Ffyniant Gyffredin, a gofynnodd a oedd unrhyw adborth wedi'i dderbyn gan Lywodraeth y DU, Dr Jamie Wallis neu Chris Elmore mewn perthynas â'r llythyr ynghylch y Gronfa Ffyniant Gyffredin. Atebodd y Swyddog Craffu nad oedd wedi gweld unrhyw beth ac y byddai'n mynd ar drywydd hynny.

PENDERFYNWYD: Bod y Pwyllgor yn cymeradwyo'r Flaenraglen Waith yn Atodiad A, yn nodi yr adroddid am y Flaenraglen Waith wrth gyfarfod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol yn dilyn y cylch nesaf o gyfarfodydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu ar Bwnc ac yn nodi'r Daflen Weithredu Monitro'r Argymhellion yn Atodiad B.

22. **EITEMAU BRYD**

Dim.

This page is intentionally left blank

Presennol

Y Cyngorydd P Davies – Cadeirydd

S J Bletsoe
MJ Kearn
I Williams

N Clarke
W J Kendall
MJ Williams

C Davies
J E Pratt

P W Jenkins
G Walter

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

M J Evans

Swyddogion:

Rachel Keepins
Meryl Lawrence
Jessica Mclellan
Kelly Watson

Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Uwch Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Craffu
Swyddog Craffu
Prif Swyddog – Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a
Rheoleiddio

24. DATGANIADAU O FUDDIANNAU

Dim

25. GALW PENDERFYNIAD Y CABINET I MEWN: STRATEGAETH CARBON SERO NET
2030 PEN-Y-BONT AR OGWR

Cyflwynodd Uwch Swyddog y Gwasanaethau Democrataidd - Craffu yr adroddiad a'i bwrpas oedd galluogi'r Pwyllgor i graffu ar benderfyniad y Cabinet ar 13 Rhagfyr 2022 mewn perthynas â'r adroddiad ar Strategaeth Garbon Sero Net 2030 Pen-y-bont ar Ogwr.

Dywedodd, yn unol ag Adran 7.23 o Gyfansoddiad y Cyngor, fod tri Aelod o'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu, ac un Cadeirydd Craffu, wedi gofyn am Alw i Mewn y penderfyniad Gweithredol a wnaed gan y Cabinet ar 13 Rhagfyr 2022.

Dywedodd mai'r argymhelliad oedd i'r Pwyllgor ystyried penderfyniad y Cabinet ar 13 Rhagfyr 2022 ynghylch Strategaeth Garbon Sero Net 2030 Pen-y-bont ar Ogwr a phenderfynu a oedd yn dymuno:

- i) Cyfeirio'r penderfyniad yn ôl er mwyn i'r Cabinet ei ailystyried, gan nodi'n ysgrifenedig natur ei bryderon; ynteu
- ii) Penderfynu peidio â chyfeirio'r mater yn ôl i'r Cabinet.

Gwahoddodd y Cadeirydd yr Aelodau oedd wedi cefnogi Galw i Mewn i siarad am y rhesymau dros Alw i Mewn.

Dywedodd yr Aelodau fod y prif resymau dros Alw i Mewn yn cynnwys:

- Diffygion yn y Strategaeth ac yn y cwestiynu gan y Cabinet wrth wneud y Penderfyniad.

- Nid oedd unrhyw wybodaeth na dealltwriaeth wirioneddol o effaith ariannol y penderfyniad polisi.
- Diffyg eglurder ynghylch y ffordd y câi perfformiad ei fonitro.
- A oedd y Strategaeth yn cael ei goruchwyllo a'i llywodraethu'n gywir ac a ddylai eistedd ar lefel uwch.
- Roedd diffyg eglurder ynghylch sut y byddai cyflawni'r Strategaeth yn cael ei ariannu.
- Pryder ynghylch y diffyg o 34,000 tonnell o ran cyrraedd y targed o garbon sero net, y gost a beth oedd yn cael ei wneud i liniaru hynny.

Fe wnaeth Arweinydd y Cyngor (yr Arweinydd):

- Dynnu sylw at bwysigrwydd pwnc y newid yn yr hinsawdd a'r angen i bawb chwarae rhan yn yr ymateb iddo.
- Dywedodd y byddai monitro'r targed a chyflawni'r Strategaeth yn digwydd drwy'r Cynllun Corfforaethol y creffir arno o leiaf bob chwarter drwy fframwaith y Perfformiad Corfforaethol
- Eglurodd y câi'r mesuriadau perfformiad o amgylch y cynllun sero net eu nodi a'u mesur ar lefel gorfforaethol ac y byddai cynlluniau busnes y cyfarwyddiaethau hefyd yn cynnwys targedau a dangosyddion perfformiad perthnasol.
- Esboniodd y byddai'r Strategaeth yn eiddo i'r Cyngor llawn ar lefel uchaf y fframwaith cynllunio ar gyfer yr Awdurdod.
- Dywedodd eu bod wedi ymrwmo i adolygu'r strategaeth yn llawn yn 2024 a 2027 oherwydd bod y diwydiant datgarboneiddio ynghyd â thechnoleg yn newid ac y byddent yn croesawu mewnbwn craffu i'r adolygiad.
- Tynnodd sylw at ansefydlogrwydd costau a'r angen i addasu i newidiadau.
- Dywedodd ei fod yn agenda a rennir gyda Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ac roedd yn cydnabod y byddai rhai newidiadau yn ddrud, a bod angen cymorth ariannol sylweddol gan y llywodraeth ganolog.

Fe wnaeth Aelod y Cabinet dros y Cymunedau:

- Roi gwybod bod y Strategaeth yn ddogfen gorfforaethol ac er mai Cyfarwyddiaeth y Cymunedau oedd yn ei rheoli, cynhelid cyfarfodydd y Bwrdd Lleihau Carbon yn rheolaidd a mynychid y rhain gan Swyddogion o bob Cyfarwyddiaeth ac, yn dilyn hynny, câi camau gweithredu eu cynnwys yn yr Aseiad Perfformiad Corfforaethol (CPA).
- Tynnodd sylw at yr anhawster o roi cost ar gyflawni'r Strategaeth, gan gynnwys y posibilrwydd y byddai'r ffigwr yn anghywir, a'r adnoddau oedd eu hangen i gyrraedd ffigwr.
- Gyda golwg ar berfformiad, dywedodd fod 6 chynllun gweithredu yn y Strategaeth gyda swyddogion arweiniol wedi cael eu nodi ar gyfer pob thema.
- Dywedodd fod mwy o waith i'w wneud a phethau i'w dysgu er mwyn cyflawni carbon sero net mewn 7 mlynedd.

Fe wnaeth Pennaeth Gweithrediadau'r Gwasanaethau Cymunedol y sylwadau canlynol:

- Cytunai y byddai costiau fel rheol yn cyd-fynd â Strategaeth ond bod y Strategaeth hon yn un oedd yn newidiol, yn ddeinamig ac yn un oedd yn datblygu.
- Tynnodd sylw at ddatblygiad deinamig technoleg, anwadalrwydd cost adnewyddu offer, a'r ansicrwydd ynghylch cyllid grant.
- Dywedodd y byddai unrhyw gostiad yn amodol ar gynifer o newidynnau fel mai dim ond y 'dyfaliad gorau' fyddai hwnnw ac mai ar y dull gweithredu a'r mentrau unigol y dylid canolbwyntio.

- Gyda golwg ar berfformiad a monitro, atgoffodd yr Aelodau fod y pwnc wedi cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu ym mis Gorffennaf 2021, lle cynhaliwyd trafodaethau ynghylch dangosyddion perfformiad allweddol (DPA) a datblygu offeryn monitro blynyddol, a bod llawer o'r hyn oedd yn y Strategaeth yn ffrwyth y drafodaeth Graffu honno.
- Tynnodd sylw at adrannau o'r adroddiad oedd yn dangos monitro perfformiad ac y byddai lefel y manylder y gofynnwyd amdano yn fwy priodol ar gyfer CPA, cyfarfodydd Craffu a chynllun cyflawni.
- O ran trosolwg a llywodraethu, amlygodd y daith y bu'r Strategaeth arni drwy amrywiol gyfarfodydd ac ymgynghoriad cyhoeddus a'r cyfleoedd i Aelodau fod yn rhan o ddatblygu'r Strategaeth cyn iddi gael ei chymeradwyo gan y Cabinet ym mis Rhagfyr 2023.
- Dywedodd fod y Strategaeth yn cael ei rheoli gan Gyfarwyddiaeth y Cymunedau oherwydd mai o'r Gyfarwyddiaeth honno yr oedd wedi esblygu i raddau helaeth ond mai'r hyn oedd yn bwysig oedd iddi gael yr adnoddau oedd eu hangen i'w gyrru yn ei blaen.
- Pwysleisiodd mai i ddibenion enghreifftiol y bwriadwyd y siartiau llinellol yn yr adroddiad ac y byddent yn newid wrth i fentrau gael eu gweithredu.

Gwahoddodd y Cadeirydd unrhyw Aelodau eraill oedd wedi cefnogi Galw i Mewn i siarad ac yna gwahoddodd unrhyw Aelodau eraill o'r Pwyllgor i ofyn cwestiynau neu roi sylwadau.

Mewn perthynas ag ymholiad gan Aelod ynghylch y gost o wrthbwysu'r carbon gweddilliol ac a fyddai'r gost yn cael ei lledaenu dros 7 mlynedd neu'n cael ei gwerthuso a'i thalu yn 2030, rhybuddiodd Pennaeth Gweithrediadau'r Gwasanaethau Cymunedol yn erbyn ceisio dyfalu cost elfennau unigol, gan y byddai gwahaniaethau cost gyda phob menter, a allai gulhau neu dyfu ac y gallai gynhyrchu ffigur hynod anghywir. O ran gwrthbwysu, dywedodd fod angen ei ystyried cyn 2030 oherwydd y byddai gofyniad ac amserlen i gyflawni'r gwrthbwysu.

Dywedodd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau y gallai lefel y diffyg a ragwelid hefyd fod yn destun newid wrth i dechnoleg newid a thynnodd sylw at faint a manteision plannu coed.

Dywedodd yr Arweinydd y dylai'r Cyngor ystyried dewisiadau gwrthbwysu carbon fel cyfleoedd a thynnodd sylw at bwysigrwydd yr adolygiad oherwydd y newid mewn technoleg a chostau oedd yn golygu ei bod yn fwy anodd rhagweld goblygiadau ariannol yn y dyfodol.

Er y gallai costau yn y dyfodol fod yn anodd eu cyfrifo ac y gallai technoleg newid, holodd Aelod pam na ellid cael rhyw sicrwydd ynghylch mentrau a chostau ar gyfer cyflawni'r gostyngiad dros y 12 i 18 mis nesaf.

Dywedodd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau fod 6 chynllun gweithredu wedi eu cynnwys yn y Cynllun Gweithredu gyda thargedau a dyddiadau penodol, y gellid mesur rhai ohonynt erbyn diwedd y flwyddyn.

Mewn ymateb i gwestiwn a fu unrhyw drafodaeth ynghylch y posibilrwydd i'r Strategaeth gael ei rheoli gan Gyfarwyddiaeth wahanol ac a oedd angen swydd ychwanegol yn y Cabinet ar ei chyfer, dywedodd yr Arweinydd, er ei bod wedi esblygu, fod llawer o'r meysydd yr oedd angen eu newid yn sylweddol o fewn Cyfarwyddiaeth y Cymunedau ac, felly, bod synergeddau a chysylltiadau naturiol gyda'r Gyfarwyddiaeth honno ond y byddai'n ofynnol i Swyddogion o bob rhan o'r Awdurdod gyfrannu iddi. Dywedodd nad

oedd bwriad i greu swydd arall yn y Cabinet a thynnodd sylw at ymrwymiad ac angerdd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau a Chyfarwyddwr Corfforaethol y Cymunedau.

Teimlai Aelod fod angen nodi cost dangosol ar gyfer y Strategaeth er mwyn hysbysu'r cyhoedd, a holodd pam nad oedd cyfeiriad yn y Strategaeth at warchod coed aeddfed, gan dynnu sylw at y ffaith eu bod yn dal mwy o garbon na choed oedd newydd gael eu plannu.

Dywedodd Pennaeth Gweithrediadau'r Gwasanaethau Cymunedol y gallent roi rhai costau bras at ei gilydd ond, oherwydd yr ansefydlogrwydd, y gallai hynny gyfleu darlun camarweiniol a gwyrgam a fyddai'n tynnu sylw oddi ar y Strategaeth ei hun.

Tynnodd Aelod y Cabinet dros y Cymunedau sylw at y gwaith oedd yn cael ei wneud i ofalu am goed aeddfed a chytunodd efallai y byddai angen diweddarau'r cynllun i adlewyrchu hynny.

Mewn ymateb i ymholiad pam roedd y Strategaeth yn cynnwys Dangosyddion Perfformiad Allweddol y cytunwyd arnynt yn 2021 gyda'r Ymddiriedolaeth Garbon ond nad oedd targedau ariannol na thargedau perfformiad, esboniodd Pennaeth Gweithrediadau'r Gwasanaethau Cymunedol y gwaith y comisiynwyd yr Ymddiriedolaeth Garbon i'w wneud, oedd wedi cael ei gyfleu i Bwyllgor Craffu ym mis Gorffennaf 2021, a dywedodd na fyddai ef ond yn ailadrodd ei bwyntiau cynharach ynghylch cost.

Mewn ymateb i ymholiad ynghylch y cyllid ar gyfer y Strategaeth, dywedodd Pennaeth Gweithrediadau'r Gwasanaethau Cymunedol fod yna gynnig twf refeniw pwysau cyllidebol o £883,000 i'w ystyried y flwyddyn nesaf neu byddai cyllid yn dod o'r gyllideb refeniw a fyddai'n creu ei bwysau cyllidebol ei hun.

O ystyried a fyddai'r pwysau ar y gyllideb yn golygu toriad i wasanaethau neu gynydd yn Nhreth y Cyngor, dywedodd yr Arweinydd fod rhestr hir o gynigion cryf iawn ar gyfer twf cyllidebol ar gyfer y flwyddyn nesaf i'w hystyried fel rhan o broses gosod y gyllideb, ond tynnodd sylw at yr angen i gyfyngu ar dwf er mwyn cadw unrhyw gynydd yn Nhreth y Cyngor mor isel â phosibl.

Mewn ymateb i bryder gan Aelod fod Cyngor Dinas Abertawe wedi rhoi cost ar eu Strategaeth tra nad oedd Pen-y-bont ar Ogwr wedi gwneud hynny, dywedodd Pennaeth Gweithrediadau'r Gwasanaethau Cymunedol, er y gallent gynhyrchu ffigur a'i gyhoeddi, y byddai'n destun cymaint o amrywiadau oherwydd bod costau mor gyfnewidiol a thechnoleg yn newid fel y byddai wedi dyddio bron yn syth.

Mewn ymateb i gwestiwn a fyddai cosb ariannol am fethu â chyrraedd carbon sero net, dywedodd nad oedd yn statudol ar hyn o bryd ac felly nad oedd targedau na dirwyon. Fodd bynnag, tynnodd sylw at Strategaethau a thargedau blaenorol Llywodraeth Cymru, oedd wedi dilyn llwybr o gyflwyno targed uchelgeisiol, gydag arian grant yn dilyn i gefnogi cyflawni'r targed, ac wedyn cyflwyno dirwy am beidio â chyrraedd y targed.

Dywedodd yr Arweinydd fod gan y cyhoedd fwy o ddi-ddordeb yn y camau oedd yn cael eu cymryd a'r hyn oedd yn cael ei gyflawni yn hytrach na chynhyrchu ffigur, a thynnodd sylw at y ffaith nad oedd y ffigur a gynhyrchwyd gan Gyngor Dinas Abertawe yn ffigur cyflawn gan nad oedd yn cynnwys eu hymrwymiad i ddatgarboneiddio tai. Parhaodd drwy ddweud y byddent yn ystyried sut orau i gyfleu crynodeb o'r cynlluniau gweithredu a'r cyfnodau amser i'r cyhoedd ac i'r Aelodau.

Mewn ymateb i ymholiad a oedd angen astudiaeth o gymhlethdod a chost lleihau allyriadau carbon a'r angen am Strategaeth o'r fath oedd yn edrych i'r dyfodol, tynnodd Aelod y Cabinet dros Lesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol sylw at y ffaith fod y

Cenhedloedd Unedig, Llywodraeth y DU a'r Cyngor wedi datgan argyfwng hinsawdd ac mai bwriad y Strategaeth oedd mynd i'r afael â hynny.

Gofynnodd Aelod a ddylai adroddiadau'r Cyngor gynnwys mesur cost carbon a dywedodd Pennaeth Gweithrediadau'r Gwasanaethau Cymunedol fod hyn wedi bod yn argymhelliad gan y Pwyllgor Craffu nad oedd wedi cael ei weithredu eto, ond cytunai y dylid ei gynnwys mewn templedi adroddiadau safonol.

Dywedodd y Prif Swyddog - Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoleiddiol, Adnoddau Dynol a Pholisi Corfforaethol fod yna ymrwymiad i adolygu'r templed corfforaethol i alinio â dyletswyddau'r Cyngor a'r Amcanion Corfforaethol newydd, unwaith y byddent wedi cael eu mabwysiadu. Y gobaith oedd cynnwys crynodeb gweithredol hefyd.

Dywedodd yr Arweinydd ei bod yn bwysig cynnwys ystyriaeth garbon yn y templed gan y byddai'n effeithio ar bob penderfyniad a wneid ac awgrymodd y gellid ei gynnwys gyda'r pennawd yn y templed ynghylch goblygiadau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Dywedodd y Cadeirydd fod Aelodau'r Pwyllgor oedd wedi bod eisiau gofyn cwestiynau i gyd wedi siarad, ac felly, gan nad oedd unrhyw gwestiynau pellach i'r gwahoddedigion, diolchodd iddynt am fod yn bresennol a gadawsant hwythau'r cyfarfod.

Gwahoddodd y Cadeirydd Aelodau'r Pwyllgor, wedi ystyried a oeddent yn fodlon ar yr atebion, i ddweud a oeddent yn dymuno:

- a) Cyfeirio'r penderfyniad yn ôl i'r Cabinet i'w ailystyried, gan nodi'r rhesymau a'r rhesymeg dros y cais; ynteu
- b) Penderfynu peidio â chyfeirio'r mater yn ôl i'r Cabinet.

Bu Aelodau'r Pwyllgor yn trafod y canlynol:

Ystyriai'r Aelodau y dylid priodoli rhyw fath o gost gredadwy i strategaeth mor bwysig. Cydnabuwyd y dylid cael ffordd o gyfleu costau dangosol na fyddai'n rhy annibynadwy nac yn rhy gamarweiniol yn hytrach na pheidio â darparu costau o gwbl. Trafodwyd sut y byddai costau ar gyfer y strategaeth lawn yn esblygu dros amser.

Cyfeiriwyd at y cerrig milltir allweddol a nodwyd i'w cyflawni erbyn 2024 ym 'Map y Llwybr i Ben-y-bont ar Ogwr Sero Net', oedd wedi'i gynnwys yn Atodiad 1 i'r Strategaeth, a dywedwyd y gallai'r Cabinet ystyried sut y gellid cymhwyso'r costau gorau i'r camau arfaethedig hyn er mwyn sicrhau'r arbedion carbon sylweddol a nodwyd.

Nododd yr aelodau y byddai trigolion yn pryderu am gost eu treth gyngor a'r effaith ar wasanaethau'r cyngor o ystyried y pwysau cyllidebol sylweddol a ddisgwylid yn y blynyddoedd i ddod ac roeddent o'r farn y dylid cyhoeddi goblygiadau ariannol tymor byr a thymor hir y strategaeth i'r cyhoedd er mwyn rhoi gwybod i drigolion lle byddai eu harian yn cael ei ddefnyddio.

PENDERFYNWYD:

Yn dilyn ei archwiliad o'r penderfyniad, ac wedi ystyried yr uchod, penderfynodd y Pwyllgor argymhell cyfeirio'r penderfyniad yn ôl i'r Cabinet i'w ailystyried am y rheswm canlynol:

Mynegwyd pryderon ynghylch y diffyg gwybodaeth am gostau yn adroddiad gwreiddiol y Cabinet a theimlai'r Aelodau fod angen i'r Cabinet ystyried y costau ariannol ehangach cyn gwneud y penderfyniad, gyda goblygiadau

PWYLLGOR CRAFFU TESTUN 3 - DYDD MERCHER, 4 IONAWR 2023

ariannol tymor hir dangosol a mwy o fanylion am gostau
cyflawni cerrig milltir 2024.

Daeth y cyfarfod i ben am 18:55

Presennol

Y Cynghorydd – Cadeirydd

S J Bletsoe	N Clarke	C Davies	M J Evans
P W Jenkins	MJ Kearn	W J Kendall	J E Pratt
G Walter	MJ Williams		

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

P Davies a/ac I Williams

Swyddogion:

Victoria Adams	Rheolwr Cyllid Dros Dro – Rheoli Cyllideb: Cymunedau, Addysg a Chymorth i Deuluoedd
Lucy Beard	Swyddog Craffu
Rachel Keepins	Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Meryl Lawrence	Uwch Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Craffu
Jessica Mclellan	Swyddog Craffu
Janine Nightingale	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau
Mark Shephard	Prif Weithredwr

27. DATGANIADAU O FUDDIANNAU

Datganodd y Cynghorydd Jonathan Pratt fuddiant personol gan fod ei wraig yn athrawes yn cael ei chyflogi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, ac fel Aelod o dîm Chwilio ac Achub Gwylwyr y Glannau Ei Fawrhydi ym Mhorthcawl.

Datganodd y Cynghorydd Norah Clarke fuddiant personol fel gwirfoddolwr i RNLI Porthcawl ac Aelod o Glwb Achubwyr Bywyd Rest Bay, a bod ei mab yn Aelod o griw yr RNLI ac yn Aelod o Glwb Achubwyr Bywyd Rest Bay .

Datganodd y Cynghorydd Melanie Evans fuddiant personol fel Aelod o Gyngor Tref Pencoed.

Datganodd y Cynghorydd Martin Williams fuddiant personol fel Aelod o Gyngor Cymuned Coety Uchaf.

28. STRATEGAETH ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2023-24 I 2026-27

Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyllid, Perfformiad a Newid grynodedb o'r adroddiad, a'i bwrpas oedd cyflwyno i'r Pwyllgor y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig ddrafft (SATC) 2023-24 i 2026-27, oedd yn egluro blaenoriaethau gwariant y Cyngor, yr amcanion buddsoddi allweddol a'r meysydd o'r gyllideb oedd wedi cael eu targedu ar gyfer arbedion angenrheidiol. Roedd y strategaeth yn cynnwys rhagolwg ariannol ar gyfer 2023-2027 a chyllideb refeniw ddrafft fanwl ar gyfer 2023-24.

Diolchodd y Cadeirydd i Brif Swyddog Cyllid, Perfformiad a Newid a gwahoddodd gwestiynau.

Roedd yr aelodau'n cwestiynu a fyddai modelau cyflawni yn parhau i'r flwyddyn ariannol nesaf ac, yn ychwanegol at Drosglwyddo Asedau Cymunedol (CATS) a Bargen y Ddinas, roeddent yn gofyn sut roedd y Gyfarwyddiaeth yn bwriadu datblygu modelau cyflawni gwahanol a gyda phwy. Dywedodd y Swyddogion nad oedd unrhyw beth ar y gweill ar gyfer y flwyddyn i ddod, ond nad oedd hynny'n golygu na fyddent yn edrych ar rai eraill yn y dyfodol. Bu'r aelodau'n trafod modelau cyflawni gwahanol, yn neilltuoel partneru â Chynghorau Tref a Chymuned (CTCh) a datganoli mwy o wasanaethau iddynt. Cytunai'r Swyddogion y byddent yn hapus i gael deialog agored a dywedasant fod disgrifiad swydd Swyddog CAT, sy'n cysylltu â Chynghorau Tref a Chymuned, wedi cael ei ehangu i gynnwys y math yma o drafodaethau, a châi barn gorfforaethol ar bolisi ei chyfleu i'r Cyngor llawn/Aelodau'r Cabinet.

Cynhaliwyd trafodaethau ynghylch y gostyngiad sylweddol yn swm y gwastraff gweddilliol y disgwylid iddo fod o fudd ariannol i'r Cyngor dros amser ac a fyddai'n dychwelyd elw dros gyfnod y SATC hwn. Dywedodd y Swyddogion wrth siarad am leihau tunelledd, mai gostyngiad ar y cynnydd ydoedd a'i fod yn dal yn uwch nag yr arferai fod yn cyn Covid ond ei fod yn arwydd ei fod yn symud tuag i lawr. Roedd aelodau'n cwestiynu, os oedd mwy o bobl yn gweithio o gartref, a oedd gostyngiad yn y gwastraff oedd yn cael ei gynhyrchu yn eu swyddfeydd ac felly a oedd yna effeithlonrwydd ac arbedion. Hysbysodd y Swyddogion yr aelodau fod gostyngiad bychan wedi bod yn eu gwastraff yn deillio o'r swyddfeydd Dinesig ond o gymharu â'r rhwydwaith domestig cyfan o gartrefi roeddent yn ddwy raddfa hollol wahanol. Felly, o ran gosod cyllideb, byddai unrhyw arbediad mewn tunelledd yn y biniau gwastraff dinesig yn ddibwys o'i gymharu â'r tunelledd cyffredinol.

Cyfeiriodd y pwyllgor at strategaeth y Cyngor i amddiffyn a buddsoddi mewn gwasanaethau a ddarperir i'r rhai mwyaf agored i niwed a gwneud gostyngiadau lle gallent gael yr effaith leiaf ar draws gwasanaethau'r Cyngor, a gofynasant a roddwyd ystyriaeth y gallai torri gwasanaeth fod yn economi ffug, er enghraifft, dileu gorfodi ynghylch gwastraff gan y gallai arwain at fwy o dipio anghyfreithlon. Gofynasant faint o erlyniadau a ddigwyddodd a faint o gosbau a roddwyd fesul blwyddyn gyda golwg ar dipio anghyfreithlon. Dywedodd y Swyddogion eu bod yn anghyffyrddus ynglŷn â rhoi'r tîm gorfodi gwastraff ymlaen oherwydd er y gallai fod arbedion ar y cychwyn y gallai peidio â chael y tîm arwain at dipio anghyfreithlon, ond roedd angen iddynt gynhyrchu cyllideb gytbwys, ac roeddent yn gwerthfawrogi ystyriaeth y pwyllgor craffu wrth symud ymlaen. Dywedodd y Swyddogion na fu'r tîm gorfodi yn ei le ond ers deunaw mis yn unig ac roedd wedi bod yn canolbwyntio ar addysgu ac ar ymgyrchoedd cymunedol ac felly ni fu llawer o achosion gorfodi cyfreithiol, ond o ganlyniad i ymweld â'r cymunedau a siarad â phobl roedd cyfraddau ailgylchu wedi gwella. Dywedodd yr aelodau yr hoffent gynnig peidio ag ystyried y toriad cyllidebol hwn wrth chwilio am gynigion.

Cyfeiriodd y Pwyllgor at y Cyngor yn penderfynu y flwyddyn flaenorol i ymchwilio i gyfleoedd i ailstrwythuro neu ohirio cyfraniadau i Fargen Prifddinas Ranbarth Caerdydd a gofynnodd am ddiweddariad ar gynnydd. Dywedodd y Swyddogion eu bod wedi gofyn am gyngor cyfreithiol; byddai cost tynnu'n ôl yn ormodol a bod yr awdurdod yn derbyn mwy nag yr oedd yn ei gyfrannu.

Cyfeiriodd y pwyllgor at egwyddorion Ariannol Tymor Canolig ac ystyried senarios incwm a gwariant yn y dyfodol a gofyn a oedd gwasanaethau o fewn y Gyfarwyddiaeth a allai gynhyrchu incwm a thaliadau ychwanegol. Gofynasant hefyd a oedd y Gyfarwyddiaeth yn fodlon eu bod yn defnyddio eu partneriaid a'u sefydliadau i'w llawn botensial. Dywedodd y Swyddogion ynglŷn â chynhyrchu incwm ei bod yn egwyddor bwysig a'u bod yn edrych ar bob ffordd i fod yn gadarn. Roeddent wedi bod yn dda am ddenu grantiau ac wedi tynnu £41 miliwn i mewn i'r Gyfarwyddiaeth a'u bod yn bendant yn ceisio defnyddio eu [partneriaid i gyd i'w llawn botensial a rhoddyd enghreiffiau.

Cyfeiriodd yr aelodau at yr egwyddor a nodwyd y byddai'r holl wasanaethau'n ceisio darparu gwerth am arian a gofynasant am esboniad sut maent yn mesur gwerth am arian ac a oeddent yn fodlon eu bod yn cyflawni'r mesur hwnnw. Ymatebodd y Swyddogion drwy ddweud bod nifer o ffyrdd yr oeddent yn darparu gwerth am arian, un oedd meincnodi, lle roeddent yn edrych ar yr hyn yr oedd awdurdodau a phartneriaid lleol eraill yn ei ddarparu, roedd yn rhaid iddynt hefyd wneud pethau o fewn amlen ariannol a sicrhau eu bod yn cael y cynnyrch gorau ar gyfer yr arian yr oeddent yn ei dalu. Yn olaf, peth pwysig oedd hirhoedledd, gan siarad am gynaliadwyedd a chenedlaethau'r dyfodol.

Gyda golwg ar amserlenni, gofynnodd yr Aelodau beth oedd yn realistig, pa fesurau oedd yn eu lle i sicrhau eu bod yn cael eu cyflawni a chanlyniadau peidio â chyflawni amserlenni a rhwystrau annisgwyl. Esboniodd y Swyddogion mewn perthynas â'r amserlenni, y byddent ddeng mlynedd ynghynt wedi gosod eu cyllidebau cyn y Nadolig. Ond nid oeddent yn cael y cyfle hwnnw yn awr gan fod San Steffan yn hwyrach yn rhoi arian i Gymru, felly byddent yn llunio cyllideb mor gyflym ag y gallent o fewn yr amser oedd ar gael iddynt.

Cwestiynodd y pwyllgor y cynnig i godi ar ddeiliaid bathodyn glas am barcio a gofyn a oedd y cynnig hwnnw'n cynnal y parcio ceir gyda chymhorthdal oedd yn cael ei gynnig i staff ac i'r Cynghorwyr. Dywedodd y Swyddogion fod Pen-bont ar Ogwr yn un o'r unig awdurdodau yng Nghymru nad oeddent ar hyn o bryd yn codi ar ddeiliaid bathodyn glas am barcio, ond eu bod yn cynnig codi tâl wrth symud ymlaen. Gyda golwg ar barcio gyda chymhorthdal i staff ac aelodau, cafodd y cynllun ei atal yn ystod y pandemig. Dywedodd yr aelodau os oeddent yn un o'r cynghorau olaf i gynnig parcio am ddim i ddeiliaid bathodyn Glas, y dylent geisio cynnal hyn os yn bosibl.

Cyfeiriodd y pwyllgor at y cynnig i gau canolfannau ailgylchu cymunedol am un diwrnod o'r wythnos yr un a chwestiynu sut y byddai diwrnod yr wythnos ar gyfer pob un yn cael ei benderfynu. Fe wnaethant hefyd holi ynghylch y cyfleuster newydd oedd yn cael ei ddarparu ar Ystâd Ddiwydiannol y Pîl. Dywedodd y Swyddogion fod cynllun y Pîl wedi ei gwblhau ac wedi bod am bedwar mis ar ddeg ond bod Kier fel y gweithredwyr yn dal i ddisgwyl am drwydded i weithredu gan Gyfoeth Naturiol Cymru. Dywedodd y Swyddogion, o ran y diwrnod cau, y byddent yn edrych ar y diwrnod pan oedd y lleiaf o draffig a galw ym mhob un o'r safleoedd yn ogystal â chynnal ymgynghoriad ar wahân ynglŷn â'r cynnig cyn ei weithredu.

Cododd yr aelodau bwysau'r gost bosibl a grybwyllwyd mewn cyfarfod blaenorol yn ymwneud â carbon sero net y flwyddyn nesaf o oddeutu £800 mil na allent ei gweld yn Atodiad A, a gofyn a oedd hynny yn ychwanegol at yr hyn oedd wedi ei restru yno. Esboniodd y Swyddogion ei bod wedi bod yn anodd gan fod pwysau o £20 mil wedi eu cyflwyno ym mhob Cyfarwyddiaeth a dim ond £10 mil oedd wedi mynd ymlaen, oedd yn golygu nad oedd £10 mil wedi mynd ymlaen, ac un ar bymtheg ohonynt yn perthyn i Gymunedau.

Cynhaliwyd trafodaethau gan aelodau ynghylch gostyngiadau arfaethedig yn Atodiad B a dwyn i gof gontract Kier a sgysiau ynghylch talu £150 mil, a gâi ei rannu 50/50, i redeg eu fflyd ar fiodiesel. Roedd yr aelodau'n bryderus, fel pwysau cyllidebol am fiodiesel, nad oedd yn mynd i'w helpu i gyflawni targed 2030. Sicrhaodd y Swyddogion yr Aelodau mai'r hyn a awgrymwyd oedd £70 mil ar gyfer y biodiesel llysiâu ar gyfer y fflyd, felly byddai ei rannu â Keir yn £35,000. Byddai hyn yn rhoi gostyngiad carbon o 95% iddynt ar y fflyd honno ac felly byddai'n cyfrannu, er nad oedd yn golygu ei fod yn rhywbeth yr oedd arnynt eisiau ei ddilyn ar gyfer y dyfodol yn llwyr gan yr hoffent edrych ar fflyd cerbydau allyriadau isel iawn.

Bu'r Aelodau yn trafod nifer y gwirfoddolwyr sy'n codi sbwriel o gwmpas y fwrdeistref sirol ac a oedd eu sefydliad yn gweithio gyda'r gwirfoddolwyr hynny. Dywedodd y Swyddogion fod eu mentrau casglu sbwriel ym Mhen-bont ar Ogwr yn mynd drwy Cadw Cymru'n daclus, sy'n hyfforddi, darparu yswiriant, asesiadau risg ac offer i bobl sydd eisiau gwirfoddoli i gasglu sbwriel.

Bu trafodaeth ynghylch gosod dwy adain o Ravens Court i sefydliadau partner, a gofynnwyd pa mor debygol oedd hi y byddai hyn yn digwydd o ystyried bod yr Awdurdod fel sefydliad yn gweithio o gartref. Cadarnhaodd y Swyddogion fod Adran y Landlord Corfforaethol wedi gosod y ddwy adain allan drwy gwmni gosod eiddo masnachol, eu bod yn eu marchnata ac yn ateb ymholiadau ac yn bendant ei bod yn ymddangos bod llawer o ddiddordeb ynddynt.

Bu'r aelodau yn trafod ac yn mynegi eu pryder ynghylch y cynnig i ddiweddu'r gefnogaeth i achubwyr bywyd Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol y Badau Achub (RNLI) ar draethau Porthcawl. Gofynnent sut y gallai'r Awdurdod dalu i noddi digwyddiad golff proffil uchel yn yr ardal ond tynnu'n ôl y gefnogaeth hanfodol i fywyd. Esboniodd y Swyddogion pan ddeuai digwyddiad o'r maint hwnnw i'r Fwrdeistref fod yna wasanaethau gan gynnwys casglu sbwriel, cau ffyrdd, i sicrhau y gallai'r fwrdeistref ddelio â thraffig ychwanegol a nifer yr ymwelwyr yr oedd yn rhaid iddynt ddelio â hwy. Cytunwyd ar fargen noddi gyda'r gystadleuaeth Agored Hŷn y câi £50,000 ei dalu dros 2 flynedd ac y câi'r arian hwnnw wedyn ei ddefnyddio ar gyfer y pethau y byddent wedi eu gwneud beth bynnag. Fe wnaethant fynegi pa mor anodd oedd y penderfyniad ynglŷn â'r RNLI, ond roeddent wedi derbyn ystadegau'r gwaith a wnaed a'r cynnydd y gofynnwyd amdano yn y cyfraniad, ac ni wyddent sut y gallent ariannu'r arian ychwanegol. Nid oedd yn cael ei gymryd yn ysgafn ond roedd yn gyfrifoldeb anstatudol, ac felly roeddent wedi cynnig eu bod yn lleihau faint o gefnogaeth y byddent yn ei roi tuag at Rest Bay. Roedd yr aelodau yn bryderus fod Rest Bay yn draeth peryglus, yn bennaf oherwydd y llanw terfol a'i bod yn ardal greigiog ac roedd arnynt eisiau mynegi na fyddent yn dymuno gweld colli'r gwasanaeth achub bywyd.

Cyfeiriodd yr Aelodau at y cronfeydd wrth gefn yn unol ag egwyddor Ariannol Tymor Canolig ac y câi Cronfa'r Cyngor fel arfer ei chynnal ar 5% o gyllideb net y Cyngor ac eithrio ysgolion. Gofynasant a oedd y 5% yn mynd i mewn yno bob blwyddyn neu a oedd yn ddewisol a sut roedd defnydd yr arian oedd yn cael ei neilltuo ar gyfer y cronfeydd wrth gefn yn cael ei fonitro, a pha bwysau oedd ar yr awdurdod lleol drwy Ganllawiau Llywodraeth Cymru ar gronfeydd wrth gefn. Dywedodd y Swyddogion fod Cronfa'r Cyngor yn falans waith i'r Cyngor ac nad oedd wedi ei dyrannu ar gyfer dim yn benodol. Pe bai unrhyw beth yn newid yn ystod y flwyddyn, roedd ganddynt ychydig o arian yno y gellid ei ddyrannu, nid oedd cyfraniad yn cael ei wneud flwyddyn ar ôl blwyddyn i'r cronfeydd wrth gefn hynny, fel yr holl gronfeydd wrth gefn eraill oedd wedi cronni dros y blynyddoedd a'r 5% oedd yr Arweiniad o ran faint y dylent ei gadw yn y gronfa honno. Esboniodd y Swyddogion fod cronfeydd wrth gefn oedd wedi cael eu clustnodi yn arian oedd wedi cael ei roi heibio dros flynyddoedd lawer ac wedi cronni a'u clustnodi gan fod penderfyniadau wedi cael eu gwneud ynghylch y blaenoriaethau yr oedd ar y Cyngor eisiau eu dilyn ac felly rhoddwyd arian o'r neilltu fel y gallent gwrdd â'r blaenoriaethau hynny pan ddeuent yn realiti. Dywedasant fod unrhyw bwysau i leihau'r cronfeydd wrth gefn hynny yn benderfyniad i'r Cyngor o ran lefel yr arian y maent yn ei gadw mewn cronfeydd wrth gefn.

Bu'r aelodau'n trafod defnyddio cronfeydd wrth gefn a chronfeydd wrth gefn cyfalaf yn hytrach na chronfeydd wrth gefn refeniw yn fwy medrus a thynnu gwaith i mewn lle bo modd yn hytrach na rhoi gwaith allan ar gontract. Fe wnaethant holi a oeddent yn edrych ar gyfleoedd lle y gallent wneud buddsoddiadau cyfalaf i weld refeniw. Atebodd y Swyddogion drwy ddweud eu bod wedi gwneud cryn dipyn i adeiladu i'r rhaglen gyfalaf mewn refeniw a rhoi'r enghreifftiau canlynol:

- Gosod mesurau effeithlon o ran ynni mewn ysgolion
- Newid yr holl fylbiau golau a lampau stryd ar draws Pen-bont ar Ogwr
- Newid fflyd

Bu'r aelodau hefyd yn trafod bod llawer o bwysau cyllidebol yn y ddogfen, yn enwedig effaith y rhyfel yn yr Wcráin a'r argyfwng costau byw. Gofynnodd yr aelodau, o'r holl benderfyniadau anodd, faint o'r arbedion cost arfaethedig y gellid bod wedi eu hosgoi pe na bai gweinyddiaeth y flwyddyn flaenorol wedi rhewi'r Dreth Gyngor ym mlwyddyn yr etholiad

Atebodd y Swyddogion nad oeddent yn gwybod beth fyddai'r sefyllfa ariannol y byddent ynddi ac nad oeddent yn gwybod am yr argyfwng costau byw ar y pryd y cytunwyd ar y gyllideb ar gyfer y flwyddyn bresennol. Y gobaith oedd bod pethau'n dychwelyd i normal ar ôl y pandemig, yna fe drawodd argyfwng costau byw yr economi ac arhosodd pethau'n ansicr iawn. Dim ond yr wythnos honno roedd San Steffan yn cefnogi gwasanaethau mewn perthynas â chostau ynni, ysgolion a darpariaeth gofal.

Dywedodd y Cadeirydd fod aelodau'r pwyllgor oedd yn dymuno gofyn cwestiynau i gyd wedi siarad, ac felly gan nad oedd cwestiynau pellach i'r gwahoddedigion, diolchodd iddynt am eu presenoldeb a gadawsant y cyfarfod.

PENDERFYNWYD:

Yn dilyn ystyried yr adroddiad a'r atodiadau, gwnaeth y Pwyllgor yr argymhellion canlynol ar gyfer eu cydgrynhoi a'u cynnwys yn yr adroddiad i'r Cabinet ar y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig ddrafft, gan gynnwys y pwysau arfaethedig ar y gyllideb a'r cynigion i leihau'r gyllideb o fewn cylch gwaith y Pwyllgor Craffu hwn, fel rhan o'r broses ymgynghori ynglŷn â'r gyllideb:

Argymhellion

Cydweithredu â Chynghorau Tref a Chymuned

1. Tynnodd y Pwyllgor sylw at fuddion posibl gweithio ar y cyd â Chynghorau Tref a Chymuned i liniaru pwysau cyllidebol yn y dyfodol a chynnal gwasanaethau. Felly, argymhellwyd bod yr Awdurdod yn defnyddio Fforwm y Cynghorau Tref a Chymuned yn fwy effeithiol ac effeithlon i ddatblygu hyn, gan ddechrau drwy greu Cynllun Gweithredu i ddangos yr amrywiol waith cydweithredol sy'n cael ei wneud ar hyn o bryd gan yr Awdurdod â Chynghorau Tref a Chymuned. Gofynnodd yr aelodau am i hyn gael ei gyflwyno ochr yn ochr â chanllawiau ac esboniad ar yr hyn y gall yr Awdurdod ei gynnig a sut y gellir ehangu gwaith cydweithredol gyda Chynghorau Tref a Chymuned ymhellach. At hynny, pwysleisiodd y Pwyllgor ei bod yn hanfodol i'r trafodaethau hyn ddigwydd cyn gynted â phosibl yn y flwyddyn ariannol newydd er mwyn dylanwadu ar braesept y Cynghorau Tref a Chymuned. Cytunodd y Pwyllgor y câi'r gwaith hwn ei fonitro gan y Pwyllgor Craffu wrth iddo ddatblygu.

Cynnig i Leihau'r Gyllideb - COM5

- 2a. Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch y gostyngiad arfaethedig yn y gefnogaeth i'r RNLI ar gyfer Achubwyr Bywyd ar draethau Porthcawl, yn enwedig o ystyried

bod y Swyddogion wedi adrodd bod hyn yn canolbwyntio'n bennaf ar gefnogaeth i Rest Bay. O ystyried y llanw terfol peryglus yn Rest Bay, poblogrwydd cynyddol chwaraeon dŵr ar y traeth hwn a nifer yr ymwelwyr bob haf, roedd yr aelodau'n dychryn wrth feddwl am y perygl y byddai gostyngiad yn y gefnogaeth i'r RNLI yn ei achosi. Mae'r Pwyllgor felly'n argymhell na fydd y gostyngiad yn cael ei symud ymlaen.

- 2b. Argymhellodd y Pwyllgor gynnal trafodaeth gyda Chynghorau Tref a Chymuned yn y Fwrdeistref Sirol ynghylch cyllid posibl ar gyfer yr RNLI.
- 2c. Roedd yna hefyd farn leiafrifol gan rai Aelodau o'r Pwyllgor yn argymhell bod y cyllid o £35,000 yr adroddwyd amdano i Kier am fiodiesel yn cael ei ystyried yn ddewis arall yn lle gostyngiad yng nghyllideb yr RNLI gan y teimlid na fyddai defnyddio biodiesel yn dod â budd yn fuan nac yn cyfrannu at darged carbon sero net 2030 y Cyngor.

Cynnig i Leihau'r Gyllideb – COM8

3. Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch cael gwared ar y Tîm Gorfodi Gwastraff a'r effaith y gallai hyn ei chael ar fynd i'r afael â phroblemau rheoli gwastraff megis tipio anghyfreithlon, ac yn enwedig o ystyried natur wrthgynhyrchiol bosibl y gostyngiad lle gallai arwain at gynnydd mewn costau. Mae'r Pwyllgor felly yn argymhell na fydd y gostyngiad cyllidebol hwn yn cael ei symud ymlaen.
4. Addysg mae'r Pwyllgor yn ei gefnogi o ran mynd i'r afael â rheoli gwastraff; fodd bynnag, mae'n argymhell bod yr Awdurdod Lleol yn edrych tuag at ei sefydliadau partner i gynorthwyo gyda hyn yn hytrach na dibynnu ar staff y Cyngor, a allai wedyn ganolbwyntio mwy ar eu swyddogaeth orfodi, ac felly ddefnyddio'r holl adnoddau i'w llawn botensial.

Cronfeydd wrth gefn y Cyngor

5. Er ein bod yn deall y dylid cynnal Cronfa'r Cyngor ar lefel o 5% o gyllideb net y cyngor, roedd yr Aelodau'n cwestiynu maint a defnydd cyllidebau wrth gefn yr Awdurdod, o ystyried y sefyllfa ariannol anodd eleni a rhagolwg y gyllideb yn y dyfodol. Mae'r Pwyllgor yn argymhell cynnal adolygiad o gronfeydd wrth gefn y Cyngor, yn enwedig cronfeydd wrth gefn hanesyddol, gan ystyried ac esbonio'r ffordd y maent yn cael eu rheoli a'u rhedeg.

Ymgynghoriad

6. Mynegodd y Pwyllgor siom na allodd dderbyn unrhyw ganlyniad i ymgynghoriad cyhoeddus SATC 2023-27 ac argymhellodd y dylid gofyn am hyn ar gyfer cyfarfodydd cyllidebol blynyddol craffu y flwyddyn nesaf i roi gwybod i'r Pwyllgor am farn y cyhoedd er mwyn ei alluogi i wneud argymhellion mwy gwybodus ac effeithiol.

Sylwadau a Cheisiadau Pellach

Gofynnodd y Pwyllgor am y canlynol:

7. Wrth symud ymlaen eu bod yn derbyn mesurau perfformiad er mwyn cCraffu'n effeithiol a gwneud penderfyniadau mwy gwybodus.

PWYLLGOR CRAFFU TESTUN 3 - DYDD LLUN, 23 IONAWR 2023

8. Gwybodaeth mewn perthynas â'r llog a delir ar fenthyciadau'r Cyngor yn ogystal â'r llog a enillir ar fuddsoddiadau.
9. Cymeradwyodd y Pwyllgor yr Argymhelliad canlynol gan COSC:
Mewn perthynas â COM5, y cynnig i leihau'r gyllideb o £38,000 drwy symud cefnogaeth i'r RNLI ar gyfer Achubwyr Bywyd ar draethau Porthcawl. Mynegodd y Pwyllgor bryderon ynghylch cyllid yn cael ei ddarparu ar gyfer twrnaint golff i annog y cyhoedd i ymweld â Phorthcawl ac y byddai'r Cynnig Lleihau Cyllideb hwn yn achosi perygl i'r cyhoedd.

29. **EITEMAU BRYD**

Dim

This page is intentionally left blank

Agenda Item 4

Meeting of:	SUBJECT OVERVIEW AND SCRUTINY COMMITTEE 3
Date of Meeting:	19 JUNE 2023
Report Title:	UPDATE ON THE SHARED PROSPERITY FUND
Report Owner / Corporate Director:	CORPORATE DIRECTOR COMMUNITIES
Responsible Officer:	IEUAN SHERWOOD, GROUP MANAGER, ECONOMY, NATURAL RESOURCES & SUSTAINABILITY
Policy Framework and Procedure Rules:	There is no effect upon the Council's policy framework or procedure rules as a result of this report.
Executive Summary:	<p>The purpose of this report is to update on the progress with the delivery of the Bridgend County Local Investment Plan, funded through the United Kingdom Shared Prosperity Fund (UKSPF)</p> <p>This will include progress against the 3 main objectives of the Investment Plan, People & Place, Supporting Local Businesses and People & Skills. It will also set out the new grant funds that are being launched, these include:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bridgend Valley Placemaking Property Improvement Grant • Empty Property Survey Grants • Community Feasibility Fund • The Business Development Grant • Bridgend County Business Future Scoping Programme • Bridgend County Tourism Events Support

1. Purpose of Report

- 1.1 The purpose of the report is to update Subject Overview and Scrutiny Committee 3 on the Shared Prosperity Fund (UKSPF) and to provide an overview of proposed grant schemes that are to be commenced.

2. Background

2.1 In September 2022, Subject Overview and Scrutiny Committee 3 (SOC3) received a report on the United Kingdom Shared Prosperity Fund (UKSPF) which provided an overview of the proposals that may go forward via the UKSPF.

2.2 The UKSPF was described as a key part of the UK government's Levelling Up agenda, forming part of complementary funding, including the Levelling Up Fund and Community Ownership Fund. The UKSPF was intended to support the UK government's wider commitment to level up all parts of the UK by delivering on each of the levelling up objectives to:

- Boost productivity, pay, jobs and living standards by growing the private sector, especially in those places where they are lagging
- Spread opportunities and improve public services, especially in those places where they are weakest
- Restore a sense of community, local pride and belonging, especially in those places where they have been lost
- Empower local leaders and communities, especially in those places lacking local agency

2.3 It was outlined that the primary aim of the fund was to build pride in place and increase life chances across the UK. Underpinning this aim are three investment Priorities: communities and place; supporting local business and people and skills.

- The **Communities and Place** investment priority will enable places to invest to restore their community spaces and relationships and create the foundations for economic development at the neighbourhood-level. The intention of this is to strengthen the social fabric of communities, supporting in building pride in place.
- The **Supporting Local Business** investment priority will enable places to fund interventions that support local businesses to thrive, innovate and grow.
- The **People and Skills** investment priority will help reduce the barriers some people face to employment and support them to move towards employment and education. Places can also target funding into skills for local areas to support employment and local growth.

As part of the People and Skills priority there is a dedicated and ringfenced element of the UKSPF called Multiply which seeks to improve adult numeracy skills.

2.4 Within the context of the Fund's primary aim there is the flexibility to invest across a range of activities that represent the right solutions to improve local pride in place, increase life chances, to help spread and create opportunity, and a sense of community and belonging. The balance of priorities should reflect local need and opportunity.

- 2.5 The report set out the operating arrangements for the UKSPF in the Cardiff Capital Region (CCR). The 10 Local authorities were invited to collaborate and feed into one regional Local Investment Plan for CCR that sets out proposals to deliver the UKSPF to March 2025. As part of this, at its meeting in July 2022 Bridgend County Borough Council's Cabinet agreed to support Rhondda Cynon Taff County Borough Council (RCTCBC) assuming the role of the 'Lead Local Authority' for the UKSPF for the Cardiff Capital Region.
- 2.6 As a result of this Bridgend was not required to develop its own Local Investment Plan to submit to UK Government. However, we did develop a Bridgend County Borough Local Investment Plan and submitted this to RCTCBC to inform the region's Local Investment Plan. That provided clarity at the local level on the Bridgend County specific proposals the Council wants to achieve through the UKSPF. This information was presented to Cabinet in July 2022 and Cabinet delegated authority to the Corporate Director Communities to submit to Rhondda Cynon Taff County Borough Council the Bridgend County Borough Local Investment Plan information (July 2022), for delivering the Bridgend County UKSPF funding allocation to feed into the development of the CCR Local Investment Plan submission to UK Government.
- 2.7 The proposals that were submitted were discussed with the County Borough's Economic Partnership and the Public Service Board (PSB), in addition to being shared and discussed with Members of the Senedd and Bridgend County's two Members of Parliament, whose support is required for the proposed activity outlined in the Bridgend County Borough Local Investment Plan information.
- 2.8 The Local Investment Plan for the CCR was submitted to UK Government on the 1 August 2022. The funding offer was eventually approved on the 28th of March 2023, with the current delivery period for the UKSPF to be upto March 2025. Which meant that year 1 could not be spent and this is now proposed to be rolled forward into Year 2 subject to agreement with UK Government.
- 2.9 Table 1 overleaf sets out the UKSPF that was allocated to the CCR local authorities. Bridgend's allocation was 8.3% of the total allocation for the region. Guidance from UK Government suggested that funding had to be broken down to a fixed yearly allocation for core UKSPF; 12% in Year 1 (22/23), 24% in Year 2 (23/24) and 64% in Year 3 (24/25). For Multiply allocations, the breakdown is 30% in Year 1 (2022/23), 35% in Year 2 (2023/24) and 35% in Year 3 (2024/25).

Table 1: UKSPF allocation in CCR

Individual authorities	Core UKSPF £	Multiply £	Total £	% of regional allocation
Blaenau Gwent	23,301,572	4,863,920	28,165,492	10.11
Bridgend	19,116,296	3,990,295	23,106,591	8.30
Caerphilly	28,272,298	5,901,499	34,173,797	12.27
Cardiff	34,587,594	7,219,740	41,807,334	15.01
Merthyr Tydfil	22,698,977	4,738,136	27,437,113	9.85
Monmouthshire	5,919,533	1,235,631	7,155,164	2.57
Newport	27,177,563	5,672,986	32,850,549	11.79
Rhondda Cynon Taf	37,320,994	7,790,305	45,111,299	16.20
Torfaen	20,431,241	4,264,774	24,696,015	8.86

Vale of Glamorgan	11,606,505	2,422,717	14,029,222	5.04
Total for the region	230,432,573	48,100,003	278,532,576	100.00

- 2.10 Bridgend's allocation through the UKSPF was £23,106,591, inclusive of a 4% administration budget. This was profiled over three years and is set out in table 2 below. This did include some programming that over-committed BCBC by £2,188,754.00. This was set out in the Cabinet Report in July 2022, where it was acknowledged that a growth pressure bid would need to be made as part of the Medium Term Financial Strategy (MTFS). If this was not approved, and the programme remained over-allocated, then the responsibility for identifying gap funds for each of the proposed areas of delivery rests with the respective BCBC lead directorates. It also sets out that should gap funds not be identified prior to delivery then available budgets for delivery will only be those available through the UKSPF and the proposals delivered will be those already developed in line with the UKSPF funding allocation as spend cannot exceed available budgets. If however gap funding was identified then it would be possible to enhance delivery.

Table 2: Bridgend County UKSPF allocation

	2022/23	2023/24	2024/25	Totals
Core UKSPF	£2,293,955.52	£4,587,911.04	£12,234,429.44	£19,116,296.00
Multiply	£1,197,088.50	£1,396,603.25	£1,396,603.25	£3,990,295.00
Totals	£3,491,044.02	£5,984,514.29	£13,631,032.69	£23,106,591.00
	15%	26%	59%	100%

3. Current situation / proposal

- 3.1 As the agreement for the UKSPF was not received and signed off until the 28th of March 2023, it was not possible for BCBC undertake projects and schemes in year 1 as planned. As set out in paragraph 2.9 above, we have now approached UK Government to see whether this funding can be rolled over into year 2. We are awaiting a decision on this in July 2023. In addition, the growth pressure bid for the additional £2.1m to cover the over committed schemes as set out above, was unfortunately not successful, set against the Council's other pressures in the MTFS. Therefore, BCBC's allocation for SPF reverted to the original £23,106,591.
- 3.2 There has been some real significant progress against the three main themes of the UKSPF fund however and these are detailed in the paragraphs below.
- 3.3 Under the **Communities and Place theme** a grant scheme has been developed in relation to the Thriving Communities project (set out in detail below) and it has been recommended to Cabinet that authority be granted to officers to launch this fund. The Green Spaces project has appointed an officer who takes up post on 1st July 2023. The credible plan submitted to RCTCBC for consideration by UK Government involved roll forward of 2022/23 underspend into the Bridgend Prosperity Framework. Discussions have been held with BCBC Procurement officers to establish a suitable commissioning framework to take forward this project.
- 3.4 Under the **Local Business theme** grant schemes have been developed (set out in detail below) and it has been recommended to Cabinet that authority be granted to

officers to launch these grant schemes during the summer of 2023. These grants relate to the Prosperity Programme and the Future Scoping Programme. The Bridgend Local Enterprise Support Programme is now live and officers took up post in April 2023. Commissioning is underway through the Bridgend County Local Destination Management and Marketing project and officers have developed a grant fund through the Bridgend County Tourism Events Support Project, with a recommendation to Cabinet that authority be granted to officers to launch this fund.

3.5 Under the **People and Skills theme**, staff have been employed and the Employability Programme and Inspire projects are now mobilising and supporting potential beneficiaries. The launch of the re-shaped Employability Programme is the 29 June 2023. The Multiply Programme has appointed key roles with more staff in the process of recruitment and discussions are on-going with Torfaen County Borough Council in relation to options about the future approach towards any potential regional procurement.

3.6 In addition to the above, the Council is also about to launch a series of grant funds as part of the delivery programme for the Bridgend Local Investment Plan. These are the subject of a Cabinet Report on the 20th June 2023, which seeks delegation to be granted to the Corporate Director Communities to establish, deliver and award the grant funds.

3.7 The following projects are to be delivered, either in part or wholly, via these grant funds:

- Bridgend County Thriving Communities
- Bridgend County Community Future Scoping Programme
- Bridgend County Business Prosperity Programme
- Bridgend County Business Future Scoping Programme
- Bridgend County Tourism Events Support

3.8 The grant funds include the following:-

Name of Project	Bridgend County Thriving Communities
Name of fund	Bridgend Valley Placemaking Property Improvement Grant
Purpose of fund	<p>There are two elements to this:</p> <p>1) To enhance building frontages and bring vacant commercial floor space back into beneficial use, by supporting commercial property frontage improvements, along with other external and internal works.</p> <p>2) To convert vacant upper-floor space into new residential accommodation above commercial units, including internal and</p>

	external works to bring vacant space back into use for residential purposes.
Areas covered	The District Centres & Local Service centres in the valleys of the Llynfi, Garw and Ogmore (excluding Maesteg Town Centre).
Grant Rate	The grant will be a maximum of 80% of reasonable eligible costs, up to a maximum grant award of: o £30,000 for occupied properties o £50,000 for properties that have been vacant for more than 6 months. This will be subject to on-going review
Maximum Grant	As above
Total funds available in grant	Minimum of £270,000

Name of Project	Bridgend County Thriving Communities
Name of fund	Empty Property Survey Grants
Purpose of fund	To offer applicants the opportunity to undertake building condition surveys/architectural assessments and concept designs in order to progress the redevelopment of empty commercial properties.
Areas covered	The District Centres & Local Service centres in the valleys of the Llynfi, Garw and Ogmore (excluding Maesteg Town Centre).
Grant Rate	100% of reasonable eligible costs
Maximum Grant	Up to £2,000 for Condition Surveys (depending on size of property) Up to £3,000 for Architectural Assessments and Concept Designs This will be subject to on-going review
Total funds available in grant	Minimum of £20,000

Name of Project	Bridgend County Community Future Scoping Programme
Name of fund	Community Feasibility Fund
Purpose of fund	The fund has been set up to test the feasibility of longer-term community-led ideas. It will provide communities in the Borough the opportunity to gather evidence to support locally led community project ideas. Focusing on Health, Climate and Economy they will provide the required data,

	knowledge and understanding with the ambition to lead to future funding bids and continue community resilience planning.
Areas covered	Whole County
Grant Rate	Up to 100%
Maximum Grant	Up to £35,316
Total funds available in grant	£282,531

Name of Project	Bridgend County Business Prosperity Programme
Name of fund	The Business Development Grant
Purpose of fund	The Business Development Grant will support Small and medium-sized enterprises (SMEs) in Bridgend County Borough to diversify, decarbonise and grow which will contribute to creating a vibrant and strong local economy.
Areas covered	Whole County
Grant Rate	Provides 50% of eligible capital projects costs. The minimum grant is £5,000 and the maximum grant available is £25,000 (excluding VAT).
Maximum Grant	Up to £25,000 (excluding VAT).
Total funds available in grant	£392,377

Name of Project	Bridgend County Business Future Scoping Programme
Name of fund	The Business Feasibility Grant
Purpose of fund	The Business Feasibility Grant is to support businesses to explore feasibility of longer-term options to diversify, decarbonise and grow including: <ul style="list-style-type: none"> - Preparation of plans and studies, e.g. Business Plans/Feasibility Studies - Before purchasing a piece of machinery, the study could determine the market for increased production or new product is financially viable. - Explore using space in retail, hospitality to introduce new service / product e.g. new hotel spa - Cost benefit analysis to introduce Green procurement
Areas covered	Whole County
Grant Rate	Provides 100% of eligible revenue projects costs. The minimum grant is £5,000 and the maximum grant available is £25,000 (excluding VAT).
Maximum Grant	Up to £25,000 (excluding VAT).
Total funds available in grant	£255,000

Name of Project	Bridgend County Tourism Events Support
Name of fund	Bridgend County Tourism Events Support
Purpose of fund	To support tourism events which <ul style="list-style-type: none"> - have strong potential to attract visitors from outside the local area, whether that is from other regions or other countries. - have a positive impact on the local economy, such as by generating revenue for local businesses, creating jobs, or promoting the region as a tourist destination. - have cultural significance or highlight a unique aspect of the local area's history, culture, or identity. - have the potential to raise the profile of the county borough in a positive way
Areas covered	Whole County
Grant Rate	Tier 1 - Up to 50% of eligible revenue costs Tier 2 - Up to 20% of eligible revenue costs
Maximum Grant	Tier 1 - Up to £2,500 Tier 2 - Up to £10,000
Total funds available in grant	Up to £100,000

3.9 A grant panel will be set up to oversee and make recommendations for approval for the grants and the panel will include relevant BCBC departments, e.g. finance, regeneration and enterprise. All decisions relating to award of grants will be made in line with the Scheme of Delegation and the Council's Grants Policy. Each scheme will have its own assessment criteria, which will be robust but proportionate, depending on the different level of financial assistance available. Assessment criteria will be agreed by the grant panel. Any required statutory consents (e.g. planning permission, SuDS Approving Body) remain the responsibility of any grant applicant for any of the grant funds. The allocations of funding available through each grant fund and their associated criteria and processes will be kept under review and should changes be required these will be considered in line with BCBC policies and procedures.

4. Equality implications (including Socio-economic Duty and Welsh Language)

4.1 An initial Equality Impact Assessment (EIA) screening has identified that there would be no negative impact on those with one or more of the protected characteristics, on socio-economic disadvantage or the use of the Welsh Language. It is therefore not necessary to carry out a full EIA on this policy or proposal.

5. Well-being of Future Generations implications and connection to Corporate Well-being Objectives

5.1 BCBC is committed to promoting sustainable development and to discharge its duties under the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. A summary relating

to the five ways of working and how they connect to the Corporate Well-being Objectives is below:

Long-term: The grant funds outlined in section 3 that are included within the Bridgend Local Investment Plan have been identified following discussion with key stakeholders and in relation to current understanding of the potential long-term challenges on the County Borough. Building on the process of developing and creating the Economic Strategy, the Local Development Plan (LDP) and the Wellbeing Plan for the County Borough it has been possible to set out a long-term response.

Prevention: BCBC has for many years worked closely with stakeholders and the local business community to support the local economy in a wide variety of proactive ways. As well as a continuation of BCBC's ability to react to local situations, the development of the UKSPF Local Investment Plan and the grant funds contained within it builds on strengths to plan for the future, take proactive action and support local businesses and local communities.

Integration: The work to develop the UKSPF Local Investment Plan is closely aligned with the BCBC Corporate Plan, the Local Development Plan and the Public Service Board's Well-being Plan and the Bridgend County Economic Strategy.

Collaboration: The development of the UKSPF Local Investment Plan has been steered by a BCBC officer group and will be delivered in partnership with key stakeholders.

Involvement: For the UKSPF Local Investment Plan to successfully operate it will require the involvement of senior members of local public sectors organisations, community leaders, business leaders, representatives of business sectors and trade bodies and other key stakeholders.

6. Climate Change Implications

- 6.1 The grant funds outlined in 3, will contain within the criteria detail relating to the expectations of applicants to support BCBC Climate Change and Decarbonisation ambitions. Assessment of applications will consider the relevance of proposals to the criteria and decisions made as a result.

7. Safeguarding and Corporate Parent Implications

- 7.1 There are no safeguarding or corporate parent implications arising from this report.

8. Financial Implications

- 8.1 Bridgend County Borough's allocation of UKSPF funding is outlined below:

Individual authorities	Core UKSPF £	Multiply £	Total £
Bridgend	19,116,296	3,990,295	23,106,591

- 8.2 The amounts available through the grant funds outlined within section 3 are contained within the overall programme budget which is set out in the funding agreement which is in place with RCTCBC and its ancillary documents.
- 8.3 Regular monitoring, reporting and claims will ensure that commitments and expenditure are in line with the funding agreement and its associated annual profiles.
- 8.4 There is a potential impact of losing the year 1 monies from the programme, that is £3.491m (15%) if UK Government do not approve the rolling forward of the fund into year 2. This decision should be known in July 2023.

9. Recommendation

- 9.1 It is recommended that the Subject Overview and Scrutiny Committee 3 notes the report and the progress with the delivery of the Bridgend County Local Investment Plan, funded through the United Kingdom Shared Prosperity Fund.

Background documents

None

Agenda Item 6

Meeting of:	SUBJECT OVERVIEW AND SCRUTINY COMMITTEE 3
Date of Meeting:	19 JUNE 2023
Report Title:	CORPORATE PARENTING CHAMPION NOMINATION
Report Owner / Corporate Director:	KELLY WATSON CHIEF OFFICER – LEGAL & REGULATORY SERVICES, HR & CORPORATE POLICY
Responsible Officer:	MERYL LAWRENCE SENIOR DEMOCRATIC SERVICES OFFICER – SCRUTINY
Policy Framework and Procedure Rules:	The work of the Overview and Scrutiny Committees relates to the review and monitoring of plans, policy or strategy that form part of the Council’s Policy Framework and consideration of plans, policy or strategy relating to the power to promote or improve economic, social or environmental wellbeing in the County Borough of Bridgend. Any changes to the structure of the Scrutiny Committees and the procedures relating to them would require the Bridgend County Borough Council Constitution to be updated.
Executive Summary:	<p>Corporate Parenting is the term used to describe the responsibility of a local authority towards care experienced children and young people. This is a legal responsibility given to local authorities by the Children Act 1989 and the Children Act 2004.</p> <p>The role of the Corporate Parent is to seek for children in public care the outcomes every good parent would want for their own children. The Council as a whole is the ‘corporate parent’ therefore all Members have a level of responsibility for care experienced children and young people in Bridgend.</p> <p>In order to further develop and enhance the Council’s Corporate Parenting role with its partners, a Cabinet Committee Corporate Parenting comprising all Members of Cabinet was established by Cabinet on 4 November 2008.</p> <p>The Committee is being asked to nominate one Member as its Corporate Parenting Champion to represent the Committee as an invitee at meetings of the Cabinet Committee Corporate Parenting.</p>

1. Purpose of Report

- 1.1 The purpose of this report is to request the Committee to nominate one Member as its Corporate Parenting Champion to represent the Committee as an invitee at meetings of the Cabinet Committee Corporate Parenting.

2. Background

- 2.1 Corporate Parenting is the term used to describe the responsibility of a local authority towards care experienced children and young people. This is a legal responsibility given to local authorities by the Children Act 1989 and the Children Act 2004. The role of the Corporate Parent is to seek for children in public care the outcomes every good parent would want for their own children. The Council as a whole is the 'Corporate Parent' therefore all Members have a level of responsibility for care experienced children and young people in Bridgend.
- 2.2 In order to further develop and enhance the Council's Corporate Parenting role with its partners, a Cabinet Committee Corporate Parenting comprising all Members of Cabinet was established by Cabinet on 4 November 2008.
- 2.3 The inaugural meeting of the Cabinet Committee was held on 27 November 2008 where it was agreed that the Cabinet Committee will meet quarterly. The terms of reference for the Cabinet Committee Corporate Parenting are:
- to ensure that care experienced children and young people are seen as a priority by the whole of the Authority and by the Children and Young People's Partnership;
  - to seek the views of children and young people in shaping and influencing the parenting they receive;
  - to ensure that appropriate policies, opportunities and procedures are in place;
  - to monitor and evaluate the effectiveness of the Authority in its role as Corporate Parent against Welsh Government guidance.
- 2.4 At its inaugural meeting, the Cabinet Committee requested that a Corporate Parenting "Champion" be nominated from each of the Overview and Scrutiny Committees to become permanent invitees to the Cabinet Committee.

3. Current situation / proposal

- 3.1 The Committee is requested to nominate one Member as its Corporate Parenting Champion to represent the Committee as an invitee at meetings of the Cabinet Committee Corporate Parenting.
- 3.2 The role of the Corporate Parenting Champion is to represent their Overview and Scrutiny Committee, partaking in discussions with Cabinet over items relating to care experienced children and young people.
- 3.3 It is also suggested that in this role each Champion considers how all services within the remit of Scrutiny affect care experienced children and young people and encourage their own Committee to bear their Corporate Parenting role in mind when participating in Scrutiny.

3.4 Scrutiny Champions can greatly support the Committee by advising them of the ongoing work of the Cabinet Committee and particularly any decisions or changes which they should be aware of as Corporate Parents.

4. Equality implications (including Socio-economic Duty and Welsh Language)

4.1 The Protected characteristics identified within the Equality Act, Socio-economic Duty and the impact on the use of the Welsh Language have been considered in the preparation of this report. As a public body in Wales the Council must consider the impact of strategic decisions, such as the development or the review of policies, strategies, services and functions. It is considered that there will be no significant or unacceptable equality impacts as a result of this report.

5. Well-being of Future Generations implications and connection to Corporate Well-being Objectives

5.1 The Act provides the basis for driving a different kind of public service in Wales, with 5 Ways of Working to guide how public services should work to deliver for people. The following is a summary to show how the 5 Ways of Working to achieve the well-being goals have been used to formulate the recommendations within this report:

- Long Term – The establishment of the Corporate Parenting Cabinet Committee demonstrates the Authority’s long-term commitment to improving and strengthening their role as Corporate Parents to care experienced children and young people.
- Prevention – The Corporate Parenting Cabinet Committee are preventative in their nature and ensure that appropriate policies, opportunities and procedures are in place for all care experienced children and young people.
- Integration – This report supports all the Well-being Objectives.
- Collaboration – All Members are Corporate Parents and this report supports collaborative working with Cabinet and Members of Scrutiny and emphasises the role of Corporate Parents for all Elected Members.
- Involvement – Corporate Parent Champions provide practical support and guidance to care experienced children and young people to ensure they achieve their well-being goals.

5.2 Nomination of a Corporate Parenting Champion assists in the achievement of the following of the Council’s 7 Wellbeing Objectives under the **Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015:-**

1. A County Borough here we protect our most vulnerable

Seeking for children in public care, the outcomes every good parent would want for their own children. All Members have a level of responsibility for care experienced children and young people in Bridgend.

4. A County Borough where we help people meet their potential

Being ambitious for care experienced children and young people and encouraging and supporting their learning and development to fulfill their potential, whether through education, training or employment and ensuring that care experienced children and young people are seen as a priority by the whole of the Authority and by the Children and Young People's Partnership.

6. A County Borough where people feel valued, heard and part of their community

Seeking the views of children and young people in shaping and influencing the parenting they receive, supporting voice, choice and control in all aspects of Corporate Parenting through a children's rights approach.

7. A County Borough where we support people to live healthy and happy lives

Taking steps to reduce or prevent people from becoming vulnerable or dependent on the Council and its services. Supporting individuals and communities to build resilience, and enable them to develop solutions to have active, healthy and independent lives.

6. Climate Change Implications

6.1 There are no Climate Change Implications arising from this report.

7. Safeguarding and Corporate Parent Implications

7.1 The Cabinet Committee Corporate Parenting addresses any impact on children or young people within the care of the Authority, under the Council's responsibility as a Corporate Parent. Safeguarding is everyone's business and means protecting peoples' health, wellbeing and human rights, and enabling them to live free from harm, abuse and neglect.

8. Financial Implications

8.1 There are no financial implications arising from this report.

9. Recommendation

9.1 The Committee is asked to nominate one Member of the Committee as its Corporate Parenting Champion to represent the Committee as an invitee at meetings of the Cabinet Committee Corporate Parenting.

Background documents

None.

Agenda Item 7

Meeting of:	SUBJECT OVERVIEW AND SCRUTINY COMMITTEE 3
Date of Meeting:	19 JUNE 2023
Report Title:	FORWARD WORK PROGRAMME UPDATE
Report Owner / Corporate Director:	CHIEF OFFICER – LEGAL & REGULATORY SERVICES, HR & CORPORATE POLICY
Responsible Officer:	MERYL LAWRENCE SENIOR DEMOCRATIC SERVICES OFFICER – SCRUTINY
Policy Framework and Procedure Rules:	The work of the Overview & Scrutiny Committees relates to the review and development of plans, policy or strategy that form part of the Council’s Policy Framework and consideration of plans, policy or strategy relating to the power to promote or improve economic, social or environmental wellbeing in the County Borough of Bridgend. Any changes to the structure of the Scrutiny Committees and the procedures relating to them would require the Bridgend County Borough Council Constitution to be updated.
Executive Summary:	<p>The Council’s Constitution requires the Corporate Overview and Scrutiny Committee to develop and implement a Forward Work Programme for the Committee.</p> <p>The Council’s Constitution also provides for each Subject Overview and Scrutiny Committee to propose items for the Forward Work Programme having regard for the Council’s Corporate Priorities and Risk Management framework, for the Corporate Overview and Scrutiny Committee to have oversight and refer any cross-cutting topics to a Committee or Research and Evaluation Panel.</p> <p>The Committee is asked to consider and agree its Forward Work Programme, identify any specific information it wishes to be included in and any invitees they wish to attend for the reports for the next two Committee meetings, identify any further items for consideration on the Forward Work Programme having regard to the criteria set out in the report, consider the Recommendations Monitoring Action Sheet and note that the proposed draft Forward Work Programmes for the Subject Overview and Scrutiny Committees will be reported to the next meeting of COSC.</p>

1. Purpose of Report

1.1 The purpose of this report is to:

- a) Present the Committee with the proposed draft outline Forward Work Programme (**Appendix A**) for discussion and consideration;
- b) Request any specific information the Committee identifies to be included in the items for the next two meetings, including invitees they wish to attend;
- c) Request the Committee to identify whether there are presently any further items for consideration on the Forward Work Programme having regard to the selection criteria in paragraph 3.6 of this report;
- d) Present the Recommendations Monitoring Action Sheet (**Appendix B**) to track responses to the Committee's recommendations made at previous meetings;
- e) Note that the proposed draft Forward Work Programme, any feedback from the Committee and the Recommendations Monitoring Action Sheet will be reported to the next meeting of Corporate Overview and Scrutiny Committee (COSC), with the comments from each respective Subject Overview and Scrutiny Committee (SOSC), following consideration in this cycle of Committee meetings.

2. Background

2.1 The Council's Constitution requires the Corporate Overview and Scrutiny Committee to develop and implement a Forward Work Programme for the Committee.

2.2 The Council's Constitution also provides for each Subject Overview and Scrutiny Committee to propose items for the Forward Work Programme having regard for the Council's Corporate Priorities and Risk Management framework, for the Corporate Overview and Scrutiny Committee to have oversight and refer any cross-cutting topics to a Committee or Research and Evaluation Panel.

Best Practice / Guidance

2.3 The Centre for Governance and Scrutiny's (CfGS) Good Scrutiny Guide recognises the importance of the Forward Work Programme. In order to 'lead and own the process', it states that Councillors should have ownership of their Committee's work programme, and be involved in developing, monitoring and evaluating it. The Good Scrutiny Guide also states that, in order to make an impact, the scrutiny workload should be coordinated and integrated into corporate processes, to ensure that it contributes to the delivery of corporate objectives, and that work can be undertaken in a timely and well-planned manner.

2.4 Forward Work Programmes need to be manageable to maximize the effective use of the limited time and resources of Scrutiny Committees. It is not possible to include every topic proposed. Successful Scrutiny is about looking at the right topic in the right way and Members need to be selective, while also being able to demonstrate clear arguments for including or excluding topics.

2.5 The CfGS's guide to effective work programming 'A Cunning Plan?' makes the following reference to the importance of good work programming:

'Effective work programming is the bedrock of an effective scrutiny function. Done well it can help lay the foundations for targeted, incisive and timely work on issues of local importance, where scrutiny can add value. Done badly, scrutiny can end up wasting time and resources on issues where the impact of any work done is likely to be minimal.'

3. Current situation / proposal

Draft Outline Forward Work Programmes

- 3.1 Following the approval of the schedule of Scrutiny Committee meeting dates at the Annual Meeting of Council on 17 May 2023, the standing statutory reports to this Scrutiny Committee of: the Corporate Plan, the Medium Term Financial Strategy (MTFS) and Budget, Performance and Budget Monitoring, etc. have been mapped to the appropriate timely meeting dates into a draft Forward Work Programme.
- 3.2 The draft outline Forward Work Programme for each Scrutiny Committee have been prepared using a number of difference sources, including:
  - Corporate Risk Assessment;
  - Directorate Business Plans;
  - Previous Scrutiny Committee Forward Work Programme report topics / minutes;
  - Committee / Member proposed topics;
  - Policy Framework;
  - Cabinet Work Programme;
  - Discussions with Corporate Directors;
  - Performance Team regarding the timing of performance information.
- 3.3 There are items where there is a statutory duty for Policy Framework documents to be considered by Scrutiny, e.g., the MTFS including draft budget proposals scheduled for consideration in December 2023 and January 2024, following which the Committee will coordinate the conclusions and recommendations from each of the Subject Overview and Scrutiny Committees in a report on the overall strategic overview of Cabinet's draft Budget proposals to the meeting of Cabinet in February 2024.
- 3.4 An effective Forward Work Programme will identify the issues that the Committee wishes to focus on during the year and provide a clear plan. However, at each meeting the Committee will have an opportunity to review this as the Forward Work Programme Update will be a standing item on the Agenda, detailing which items are scheduled for future meetings and be requested to clarify any information to be included in reports and the list of invitees. The Forward Work Programme will remain flexible and will be revisited at each COSC meeting with input from each Subject Overview and Scrutiny Committee reported and any updated information gathered from Forward Work Programme meetings with Corporate Directors.
- 3.5 The Subject Overview and Scrutiny Committee Draft Forward Work Programmes will be reported to the next meeting of COSC, with the comments from each respective Subject Overview and Scrutiny Committee for coordination and oversight of the overall Forward Work Programme. The SOSC Forward Work Programmes will be

included in the standing FWP Update report from then on with any feedback from each SOSOC meeting included.

Identification of Further Items

- 3.6 The Committee are reminded of the Criteria Form which Members can use to propose further items for the FWP which the Committee can then consider for prioritisation at a future meeting. The Criteria Form emphasises the need to consider issues such as impact, risk, performance, budget and community perception when identifying topics for investigation and to maximise the impact scrutiny can have on a topic and the outcomes for people. Criteria which can help the Committee come to a decision on whether to include a referred topic, are set out below:

Recommended Criteria for Selecting Scrutiny Topics:

PUBLIC INTEREST:	The concerns of local people should influence the issues chosen for scrutiny;
ABILITY TO CHANGE:	Priority should be given to issues that the Committee can realistically influence, and add value to;
PERFORMANCE:	Priority should be given to the areas in which the Council is not performing well;
EXTENT:	Priority should be given to issues that are relevant to all or large parts of the County Borough, or a large number of the Authority's service users or its population;
REPLICATION:	Work programmes must take account of what else is happening in the areas being considered to avoid duplication or wasted effort.

Reasons to Reject Scrutiny Topics:

- The issue is already being addressed / being examined elsewhere and change is imminent.
- The topic would be better addressed elsewhere (and can be referred there).
- Scrutiny involvement would have limited / no impact upon outcomes.
- The topic may be sub-judice or prejudicial.
- The topic is too broad to make a review realistic and needs refining / scoping.
- New legislation or guidance relating to the topic is expected within the next year.
- The topic area is currently subject to inspection or has recently undergone substantial change / reconfiguration.

Corporate Parenting

- 3.7 Corporate Parenting is the term used to describe the responsibility of a local authority towards care experienced children and young people. This is a legal responsibility given to local authorities by the Children Act 1989 and the Children Act 2004. The role of the Corporate Parent is to seek for children in public care the outcomes every good parent would want for their own children. The Council as a

whole is the 'Corporate Parent', therefore all Members have a level of responsibility for care experienced children and young people in Bridgend.

- 3.8 In this role, it is suggested that Members consider how each item they consider affects care experienced children and young people, and in what way can the Committee assist in these areas.
- 3.9 Scrutiny Champions can greatly support the Committee in this by advising them of the ongoing work of the Cabinet Committee Corporate Parenting and particularly any decisions or changes which they should be aware of as Corporate Parents.
- 3.10 The draft outline Forward Work Programme for the Committee is attached as **Appendix A** for the Committee's consideration.
- 3.11 The Recommendations Monitoring Action Sheet to track responses to the Committee's recommendations made at previous meetings is attached as **Appendix B**.

4. Equality implications (including Socio-economic Duty and Welsh Language)

- 4.1 The Protected characteristics identified within the Equality Act, Socio-economic Duty and the impact on the use of the Welsh Language have been considered in the preparation of this report. As a public body in Wales, the Council must consider the impact of strategic decisions, such as the development or the review of policies, strategies, services and functions. It is considered that there will be no significant or unacceptable equality impacts as a result of this report.

5. Well-being of Future Generations implications and connection to Corporate Well-being Objectives

- 5.1 The Act provides the basis for driving a different kind of public service in Wales, with 5 Ways of Working to guide how public services should work to deliver for people. The following is a summary to show how the 5 Ways of Working to achieve the well-being goals have been used to formulate the recommendations within this report:
- Long-term - The approval of this report will assist in the planning of Scrutiny business in both the short-term and in the long-term on its policies, budget and service delivery.
  - Prevention - The early preparation of the Forward Work Programme allows for the advance planning of Scrutiny business where Members are provided an opportunity to influence and improve decisions before they are made by Cabinet.
  - Integration - The report supports all the wellbeing objectives.
  - Collaboration - Consultation on the content of the Forward Work Programme has taken place with the Corporate Management Board, Heads of Service and Elected Members.

- Involvement - Advanced publication of the Forward Work Programme ensures that stakeholders can view topics that will be discussed in Committee meetings and are provided with the opportunity to engage.

5.2 When setting its Forward Work Programme, the Committee should consider how each item they propose to scrutinise assists in the achievement of the Council's 7 Wellbeing Objectives under the **Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015** as follows :-

1. A County Borough where we protect our most vulnerable
2. A County Borough with fair work, skilled, high-quality jobs and thriving towns
3. A County Borough with thriving valleys communities
4. A County Borough where we help people meet their potential
5. A County Borough that is responding to the climate and nature emergency
6. A County Borough where people feel valued, heard and part of their community
7. A County Borough where we support people to live healthy and happy lives

6. Climate Change Implications

6.1 The Committee should consider how each item they scrutinise affects climate change, the Council's Net Zero Carbon 2030 target and how it meets the Council's commitments to protect and sustain the environment over the long term. There are no Climate Change Implications arising from this report.

7. Safeguarding and Corporate Parent Implications

7.1 The Committee should consider how each item they scrutinise affects care experienced children and young people, and in what way the Committee can assist in these areas. Safeguarding is everyone's business and means protecting peoples' health, wellbeing and human rights, and enabling them to live free from harm, abuse and neglect. There are no Safeguarding and Corporate Parent Implications arising from this report.

8. Financial Implications

8.1 There are no financial implications arising from this report.

9. Recommendation

9.1 The Committee is recommended to:

- a) Consider the proposed draft outline Forward Work Programme for the Committee in **Appendix A**, make any amendments and agree the Forward Work Programme.
- b) Identify any specific information the Committee wishes to be included in the items for the next two meetings, including invitees they wish to attend;

- c) Identify whether there are presently any further items for consideration on the Forward Work Programme having regard to the selection criteria in paragraph 3.6 of this report.
- d) Consider the Recommendations Monitoring Action Sheet (**Appendix B**) to track responses to the Committee's recommendations made at previous meetings;
- e) Note that the proposed draft Forward Work Programme, any feedback from the Committee and the Recommendations Monitoring Action Sheet will be reported to the next meeting of Corporate Overview and Scrutiny Committee (COSC), with the comments from each respective Subject Overview and Scrutiny Committee (SOSC), following consideration in this cycle of Committee meetings.

Background documents

None.

This page is intentionally left blank

**Forward Work Programme
Subject Overview and Scrutiny Committee 3:**

APPENDIX A

<u>Date of Meeting:</u>	<u>Report Topics:</u>
Monday 19 June 4.00pm	<ul style="list-style-type: none"> - Corporate Parenting Champion Nomination Report - Draft FWP - Shared Prosperity Funding Update
Monday 25 September 4.00pm	<ul style="list-style-type: none"> - Update on heat network
Monday 27 November 4.00pm	<ul style="list-style-type: none"> - Emerging Valleys Regeneration Strategy - Future Waste Services Work Stream
Monday 22 January 4.00pm	<ul style="list-style-type: none"> - MTFS & Budget - Proposals
Monday 26 February 4.00pm	<ul style="list-style-type: none"> - LUF Porthcawl Pavilion
Monday 22 April 4.00pm	<ul style="list-style-type: none"> - Bridgend 2030 Net Zero Carbon Strategy - Strategic Transport

Members briefing session

- Infrastructure Delivery that has an area specifically on the deterioration of the road surfaces and potholes – Looking to schedule in the Autumn.

Information reports to be provided

- Electric charging points, where this is currently within the three phases and what happens after phase three is completed.

Potential Items

- Homelessness Strategy (TBC - timeline being reviewed)
- Housing
  - Affordable
  - Accessible
  - Social
  - Energy efficiency housing
- Information and update on where the Directorate are with Asset and Community Asset Transfer (CAT)
- Asset Management Audit Wales inspection report
- Local Biodiversity Action Plan
- Green Spaces
- Porthcawl Regeneration Update
- Transforming Towns
  - Masterplans (Bridgend Town Centre – other masterplans)
  - Tourism (attracting tourism including capacity for mobile accommodation)
  - Transport Plan Porthcawl
  - Maesteg Town Centre
- Net Zero Carbon
  - Council Electric Vehicles
  - Air Quality Action Plan
  - Flood Mitigation
- Corporate Joint Committees Regional Responsibilities
- Play areas / opportunities

Subject Overview and Scrutiny Committee 3

RECOMMENDATIONS MONITORING ACTION SHEET

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
18 July 2022	Corporate Parenting Champion Nomination	Councillor Jonathan Pratt was nominated to represent Subject Overview and Scrutiny Committee 3 as an invitee to meetings of the Cabinet Committee Corporate Parenting.	Scrutiny / Chief Officer – Legal and Regulatory Services, HR and Corporate Policy	ACTIONED – Membership of Corporate Parenting Cabinet Committee updated and formally reported to Cabinet 19 July 2022.
18 July 2022	Nomination to the Public Service Board Scrutiny Panel	Councillor Colin Davies was nominated to sit on the Public Service Board Scrutiny Panel.	Scrutiny	ACTIONED – Membership of Public Service Board Scrutiny Panel updated and initial Briefing session arrangements underway.
18 July 2022	Forward Work Programme Update	The Committee requested the following representatives be invited for the following reports scheduled for the September meeting: <ul style="list-style-type: none"> - For the Shared Prosperity Fund report, the appropriate lead Officers. - For the Levelling Up Fund report, the appropriate lead Officers and a representative of Awen Cultural Trust, as management of the Grand Pavilion, Porthcawl. 	Scrutiny	ACTIONED – Requested Invitees have been invited to attend the September meeting of the Committee.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
26 Sep 2022	Shared Prosperity Fund	The Committee Recommended that concern is expressed over the risks involved of both insufficient funds to complete the project in addition to achieving the project proposals within the allocated time.	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager – Economy, Natural Resources & Sustainability	Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.
26 Sep 2022	Shared Prosperity Fund	The Committee Recommended that further concern is expressed regarding the lack of resources and expertise within the Directorate and its ability to cope with the additional work associated with the project. Members did not agree that it was appropriate to transfer staff from other roles and projects as this would be counterproductive. The Committee also noted that the landscape for Local Authorities applying for funding is changing with timescales being very limited and criteria issued at a late stage in the process, meaning the Authority has a narrow timeframe to develop and formalise substantial bids. The Committee therefore recommended that priority needs to be given to resources within the Communities directorate to ensure that not only is it able to successfully take forward this project, but to ensure that the infrastructures are in place to enable the	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager – Economy, Natural Resources & Sustainability	Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
		<p>Authority to be best placed to apply and make the most of any future funding opportunities. As well as a strategic plan being developed, Members recommend that potential projects underneath this be drafted so that when the opportunity arises, they already have the basis for the application.</p>		
<p>26 Sep 2022</p>	<p>Shared Prosperity Fund</p>	<p>The Committee Recommended that strong concerns are expressed over the poor return that Bridgend County Borough had received in their allocation from the Shared Prosperity Fund (SPF) and the unfairness around the funding mechanism behind this. The Committee therefore agreed to write directly to those within the UK Government responsible for the SPF to highlight the issues including:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) The fact that the allocation does not take into account that Bridgend is one of the fastest growing areas in Wales; b) The limited time the Authority has had to both put together proposals and then to utilise the fund and achieve its aims, is unreasonable and potentially puts the project and public funds at risk. <p>The Committee requested that this letter be copied to both local MPs; Dr Jamie Wallis and Chris Elmore.</p>	<p>Scrutiny / Chair of SOSC 3</p>	<p>Scrutiny requested contact details for the letter and will liaise with Chair of SOSC 3. Chased.</p>

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
26 Sep 2022	Shared Prosperity Fund	The Committee requested a copy of any presentation made to the Town and Community Council Forum on Bridgend's Local Investment Plan proposals.	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager – Economy, Natural Resources & Sustainability	Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.
26 Sep 2022	Shared Prosperity Fund	The Committee requested further information on how claims will be processed by RCT as the Lead Authority as well as detail on the reporting and accountability process.	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager – Economy, Natural Resources & Sustainability	Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.
26 Sep 2022	Shared Prosperity Fund	The Committee requested further detail on the project proposals when available including breakdowns of the funding within each proposal.	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager – Economy, Natural Resources & Sustainability	Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
26 Sep 2022	Shared Prosperity Fund	The Committee requested clarification as to whether there would be clawback on the funds should the outputs as set out in the proposals, not be achieved.	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager – Economy, Natural Resources & Sustainability	Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.
26 Sep 2022	Levelling Up Fund	The Committee Recommended similarly to the discussions around the SPF, concern is again expressed over the tight timescales surrounding the applications for the Levelling Up Fund as well as the timescales to complete the projects, particularly if there was no extension allowed. The Penprysg Railway Bridge was particularly at risk due to the level of work that this would involve to complete.	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager Planning & Development Services	Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.
26 Sep 2022	Levelling Up Fund	The Committee Recommended that they strongly supported the work around alternative or temporary arrangements and locations during the interim period of the Grand Pavilion in Porthcawl being closed. Particular emphasis, however, was placed on making sure Porthcawl would not lose footfall and revenue. Members	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager Strategic Regeneration	Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
		<p>requested feedback on these plans and mitigating measures when available but furthermore recommended that as part of this work, a feasibility study be undertaken on the potential for a temporary facility being put in place in Porthcawl whilst the Pavilion is closed. The proposal was made to explore the option of utilising the Section 106 aspect of the development contract in relation to mitigate the impact of the building closure on the community.</p>		
26 Sep 2022	Levelling Up Fund	<p>The Committee requested the timeframe for the completion of the Maesteg Town Hall project. Concerns were raised about whether the Town Hall would be completed before the Grand Pavilion closed for redevelopment. Members also requested information on what this meant for Awen revenue.</p>	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager Strategic Regeneration	<p>Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.</p>
26 Sep 2022	Levelling Up Fund	<p>The Committee requested Further information (including a possible feasibility study requested in the above recommendations) on any proposed temporary facility and alternative arrangements whilst the Pavilion is closed.</p>	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager Strategic Regeneration	<p>Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.</p>

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
26 Sep 2022	Levelling Up Fund	Concerns were expressed regarding the Penprysg Railway Bridge around funding, completion and the potential impact of heavy traffic in the area. The Committee requested a briefing paper once the project had been approved, illustrating the plans that were to be put in place to monitor and mitigate the impact of traffic on both sides of the proposed bridge. On the subject of parking in Porthcawl linked to redevelopment projects such as the Grand Pavilion and the aim to increase footfall in the area, the Committee were advised of a Parking study that was currently taking place in Porthcawl as part of its Regeneration and Placemaking plans. The Committee requested that they be involved in the development of a Strategic Transport Plan for Porthcawl and that this be added to the Committee's FWP.	Scrutiny / Corporate Director, Communities / Group Manager Planning & Development Services	Recommendations circulated requesting response - to be provided. Chased.
26 Sep 2022	Forward Work Programme Update	The Committee: - expressed concern that taxis are only permitted to use the one DVSA accredited MOT station appointed by BCBC and that if the vehicle fails, the fixing work cannot be done there so the vehicle has to be booked in to another garage to get the fixing work	Scrutiny / Licensing Committee	ACTIONED – referred to Chair of Licensing Committee and Bridgend's Licensing Officer. Acknowledgement received that a paper would be brought to the Licensing Committee on this topic.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
		<p>completed, then rebooked in to the permitted MOT station for an additional fee and a further test, which can result in taxi's being off the road for longer, higher costs and a significant loss of earnings. The garage is also very busy with testing of South Wales Police and BCBC vehicles.</p> <ul style="list-style-type: none"> - referred to other Local Authorities, e.g. Cardiff allowing the use of any DVSA accredited MOT station which makes things easier for operators and fairer for all DVSA registered MOT stations. - expressed concern about the potential further impact this may be having locally regarding the shortness of availability of taxis in the County Borough generally and particularly later at night. - queried how performance / reliability of taxi's was monitored through licence renewals or otherwise and how the Authority reviews cancellations, late night cancellations, availability after hours and what is being done to enable improvement and a reliable taxi fleet. <p>The Committee referred the topic to the Licensing Committee for consideration and action.</p>		

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
14 Nov 2022	Housing Position Statement Report	That the Committee write to The Group Manager Planning and Development Services and ask how to ensure better consultation between Registered Social Landlords (RSLs) and housing developers regarding the types and corresponding numbers of accommodation being built and the prioritisation for properties for RSLs	Scrutiny / Group Manager – Development	ACTIONED: response and information circulated 23 February 2023.
14 Nov 2022	Housing Position Statement Report	The Committee further requested information on how many veterans/ex-service personnel have presented homeless to the Authority and requiring accommodation.	Housing Solution Manager	ACTIONED: response and information circulated 6 December 2022.
14 Nov 2022	Housing Position Statement Report	The Committee requested information from Development Control regarding previous social housing developments and how many social housing units had been diminished in return for 106 monies.	Scrutiny / Head of Partnerships Services	ACTIONED: response and information circulated 30 March 2023.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
14 Nov 2022	Housing Position Statement Report	The Committee requested that the Registered Social Landlords (RSLs) be asked if they could possibly provide information about the availability of the Physical Adaptation Grant (PAG) and the impact it has on housing waiting lists for people with disabilities or awaiting Disabled Facilities Grants.	Scrutiny / Head of Partnerships Services	ACTIONED: response and information circulated 30 March 2023.
12 Dec 2022	Play Sufficiency Assessment	The Committee recommended when seeking the views of Town and Community Councils, Officers be mindful of the timing of survey response deadlines, and seek to avoid traditionally busy times for Councils, such as the beginning of May, to ensure maximum engagement.	Scrutiny / Corporate Director Social Services and Wellbeing / Group Manager Sports and Physical Activity	ACTIONED: response and information circulated 11 April 2023.
12 Dec 2022	Play Sufficiency Assessment	That consideration be given to whether there should be a mechanism in place to enable clubs/ organisations to use community facilities, such as sports pitches, out of hours, should the weather prevent them from using their usual facilities.	Scrutiny / Corporate Director Social Services and Wellbeing / Group Manager Sports and Physical Activity	ACTIONED: response and information circulated 11 April 2023.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
12 Dec 2022	Play Sufficiency Assessment	The Committee recommended that consideration be given to how the partnership between Town and Community Councils and Bridgend County Borough Council could be strengthened to ensure more cohesion and a less transactional relationship.	Scrutiny / Corporate Director Social Services and Wellbeing / Group Manager Sports and Physical Activity	ACTIONED: response and information circulated 11 April 2023.
12 Dec 2022	Play Sufficiency Assessment	That Officers reflect on how well known the procedure to arrange temporary road closures is and consider how the procedure can best be promoted.	Scrutiny / Corporate Director Social Services and Wellbeing / Group Manager Sports and Physical Activity	ACTIONED: response and information circulated 11 April 2023.
12 Dec 2022	Play Sufficiency Assessment	That consideration be given to revisiting the objective of erecting signs such as Play Priority Signs and exploring with Registered Social Landlords the removal of existing No Ball Games signage where appropriate, to encourage more children to play outside their homes.	Scrutiny / Corporate Director Social Services and Wellbeing / Group Manager Sports and Physical Activity	ACTIONED: response and information circulated 11 April 2023.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
12 Dec 2022	Play Sufficiency Assessment	The Committee requested the National Guidance on the 'One Council' approach and an explanation of what the 'One Council' process and aspirations are in relation to the report as well as how the model of strategic leadership within the Guidance functions.	Scrutiny / Corporate Director Social Services and Wellbeing / Group Manager Sports and Physical Activity	ACTIONED: response and information circulated 11 April 2023.
12 Dec 2022	Play Sufficiency Assessment	The Committee requested confirmation of how the Local Authority engaged the views of 0-3 year olds or their families in the Family wellbeing survey for 0-3 years age groups conducted with partner schools.	Scrutiny / Corporate Director Social Services and Wellbeing / Group Manager Sports and Physical Activity	ACTIONED: response and information circulated 11 April 2023.
4 Jan 2023	Call In of Cabinet Decision: Bridgend 2030 Net Zero Carbon Strategy	Following its examination of the decision, and having regard to the above, the Committee decided to recommend that the decision be referred back to Cabinet for reconsideration for the following reason: Concerns were expressed about the lack of costing information contained in the original Cabinet report and Members felt that Cabinet	Scrutiny / Cabinet	ACTIONED: Cabinet agreed to confirm the decision made at its meeting on 13 December 2022.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
		needed to consider the wider financial costs before making the decision, with indicative longer term financial implications and more detail on the costs of achieving the 2024 milestones.		
23 Jan 2023	Medium Term Financial Strategy 2023-24 to 2026-27	The Committee made recommendations, comments, and requests.	Scrutiny / Chair of COSC	ACTIONED: Recommendations formally reported to COSC and onward to Cabinet 7 February 2023 for consideration and response to be provided to COSC.
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	That the Committee accept the offer from the Corporate Director - Communities to attend a site visit/walk around the Porthcawl Regeneration area.	Scrutiny / Corporate Director of Communities	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	That when seeking to dispose of sites, that the authority utilise the same procurement exercise which was used in the disposal of the Salt Lake site which was described to the Committee as a two-stage approach: 1) Design; and 2) Best consideration	Scrutiny / Corporate Director of Communities	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	Given the anticipated increased tourism to Porthcawl due to the regeneration and that there were only plans to replace existing car parking spaces not to make additional car parking spaces available, that consideration be given to the prospect of a rise in coach day trips to Porthcawl and to the possible need for the addition of coach parking spaces in the town or surrounding areas and that this be built into the strategy.	Scrutiny / Corporate Director of Communities	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	Concerns were expressed regarding the very limited and infrequent train services at Pyle train station and the Committee highlighted that Bridgend train station not only had more frequent services but was also the changing point for many valley line services. The Committee also noted that the proposed park and ride facility at Pyle train station was no longer proceeding and that an upgrade of the station would not take place in the foreseeable future and, therefore, recommended that it would be more beneficial for the Metrolink to link to Bridgend train station rather than Pyle, until Pyle Station is upgraded.	Scrutiny / Corporate Director of Communities / Group Manager Planning and Development Services	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	The PowerPoint presentation slides presented at the meeting	Scrutiny / Corporate Director of Communities	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	That the owners of Coney Beach fairground be asked whether they would provide figures of consumer spend, the number of visitors and the average seasonal footfall to the fair.	Scrutiny / Corporate Director of Communities	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	How much revenue was spent in the town as a result of the fair and how much would be lost, and the economic impact the loss of the fair will have on the town.	Scrutiny / Corporate Director of Communities	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	Due to concerns regarding the lack of sea defences in Newton, a written response in relation to the Shoreline Management Plan for Newton to include detail of whether Officers were searching for grant funding and what is the forward plan.	Scrutiny / Corporate Director of Communities / Destination Management and Coastal Operations Team Leader	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.

Date of Meeting	Agenda Item	Action	Responsibility	Outcome
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	A written response on what schemes originally formed part of the Porthcawl Regeneration Investment Focus, what is their current status and, if there are elements that have not yet been constructed, what the plans are for these.	Scrutiny / Corporate Director of Communities / Group Manager Economy, Natural Resources and Sustainability	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	A written response to summarise the source of each of the individual funding streams that fund the various aspects of the Porthcawl Regeneration to include details of what funding comes from the private sector and what funding comes from elsewhere (including any grants)	Scrutiny / Corporate Director of Communities	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.
20 Feb 2023	Porthcawl Regeneration	A confidential briefing to better understand the history of Cosy Corner and why Officers were precluded from responding to some questions in the meeting.	Scrutiny / Corporate Director of Communities / Chief Officer – Legal, Human Resources and Regulatory Services	Information request circulated requesting response – to be provided. Chased.